

Jugoslovan

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zatižno 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-63.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 20-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 272

Ljubljana, četrtek, dne 19. novembra 1931

Leto II.



Gospodarska pogajanja med Francijo in Nemčijo v Parizu

V ospredju nemški poslanik von Hoesch in predsednik francoske vlade Pierre Laval.

Povratak angleškega zunanjega ministra v London

London, 18. novembra. AA. Zunanji minister sir John Simon se vrne iz Pariza v London. Udeležil se bo važne seje ministrskega sveta, ki bo v petek. Za njegove odsotnosti ga bo zastopal v Svetu Društva narodov lord Cecil. Če bo potrebno, se pozneje povrne v Pariz.

Simon in Bülow pri Lavalu

Pariz, 18. novembra. AA. Predsednik francoske vlade je sprejel angleškega zunanjega ministra Simona in nemškega državnega podtajnika von Bülowa. Laval je imel z vsakim eno-urni razgovor.

Briand ni bolan

Pariz, 18. novembra. AA. Vesti, ki so snoči iznenada pričele krožiti po Parizu o zdravstvenem stanju Brianda, niso točne. Uradni krogi potrjujejo, da je Briand prisostvoval popoldanski seji parlamenta, da pa ni padel v nezavest. Tudi mu ni zastajalo dihanje, kakor so nekateri trdili. Pač pa je bil utrujen zaradi velike vročine v poslojpu parlamenta. Iz parlamenta je Briand odšel v palačo zunanjega ministrstva. Tu je imel daljši sestanek z japonskim veleposlanikom v Parizu.

Novo predsedstvo romunskega parlamenta

Bukarešta, 18. novembra. n. Včeraj je bil izbran za predsednika komore profesor Pompei. Proti njemu je kandidiral dr. Mireea Jorga, vendar pa je dobil le majhno število glasov. Za predsednika senata je bil izbran Sadoveanu. Bukarešta, 18. novembra. n. Referent državnega proračuna poslanik Corteanu je v svojem ekspoziciji opozoril na potrebo varčevanja, naglašujoč, da je višek gospodarske krize prekoračen in da bo Romunija prihodnje leto izkazovala že večji prebitke.

Hindenburg - častni poveljnik madjarskega polka

Budimpešta, 18. novembra. AA. Državni upravitelj Horthy je izdal polkovno povelje, v katerem pravi, da je predsednik nemške republike Hindenburg sprejel častno poveljstvo nad madjarskim polkom. S tem je bilo vnovič porinjeno staro tovarištvo med madjarsko in nemško vojsko, ki se je izkazalo zlasti v borbah in skupnem trpljenju med svetovno vojno.

Zgodovinski datum v nemški socialni zakonodaji

Berlin, 18. novembra. AA. Listi se spominjajo 17. novembra 1881. Ta dan je bivši nemški cesar objavil spomenico o socialnem zavarovanju v Nemčiji. Sestavil jo je kancelar Bismarck. Postala pa je temelj vse nemške socialne zakonodaje, ker je vsaj v načelu uveljavila skoro vse panoge socialnega zavarovanja od bolniškega pa do starostne preskrbe.

Omejitev uvoza v Turčijo

Angora, 18. novembra. AA. Vlada je objavila uredbo o uvozu. Po tej uredbi bo turška vlada v bodoče vsaka dva meseca določila, kakšne količine blaga bodo lahko uvažali v Turčijo. Sirovine so izvzete. Po tej uredbi so naročila v inozemstvu vezana na to, da dobavitelji nakupijo enake količine turških proizvodov.

Nad šest milijonov brezposelnih v Ameriki

Washington, 18. novembra. AA. Ameriška federacija za delo cení število brezposelnih v ameriških Združenih državah na 6 milijonov 200 tisoč. Vendar federacija misli, da se začenja stanje boljšati, ker izvoz narašča in so se posli zaradi zvišanja žitnih cen zboljšali.

Položaj na Daljnem vzhodu brez izhoda

Kitajska je obvestila DN, da je njene potrpežljivosti konec in da bo napovedala vojno — Posredovalna akcija še vedno na mrtvi točki — Amerika proti novim koncesijam Japonski — Sovjetski načrti

Pariz, 18. novembra. n. Vsi znaki kažejo, da neizogibno pride do vojne med Japonsko in Kitajsko. Pariško izdanje »Chicago Tribune« piše, da je glavni odbor Kuomintanga obvestil predstavitelja Kitajske pri Društvu narodov dr. Szeja, da napove Japonski vojno, ako ne bi hotela sprejeti pogojev za ureditev spora. Dr. Sze je to stališče svoje vlade predložil Društvu narodov. Po informacijah istega lista je Kuomintang poslal dr. Szeju pismo sledeče vsebine: »Kitajskega potrpljenja je konec. Ako bi japonska vlada še nadalje omalovaževala pravično stališče Društva narodov in ako to poslednje ne bo moglo pridobiti Japonske za upoštevanje obstoječih pogodb, bo Kitajska prisiljena izvršiti svojo dolžnost v obrambi svoje nacionalne samostojnosti v obrambi pakta DN in Kellogovega pakta ter washingtonske pogodbe. Samoobramba ni samo naravno pravo, temveč tudi zakonito pravo vsakega neodvisnega naroda.«

Kuomintang je izdal tudi apel na celokupni kitajski narod, da se pripravi za boj. Evropski odbor Kuomintanga v Parizu pa apelira na kantonsko in nankinsko vlado, naj se izogiba medsebojnih sporov in se postavi obe v službo domovine. Poveljnik kitajskih čet v Mandžuriji general Ma je dobil nalog, da za vsako ceno brani Cickar, ki ga Japonci že ogrožajo.

Pogajanja v Parizu

Pariz, 18. novembra. AA. Svet DN se je danes dopoldne iznova sestal na tajno sejo. Japonski in kitajski delegat se seje nista udeležila.

Seja se je začela ob 11. in ob 13. še traja. Splošni vtis je, da se je razpoloženje nekoliko zboljšalo. Temu je vzrok demanti, ki ga je dal g. Stimson glede na vesti, da je odločen, da se ne udeleži morebitne akcije Društva narodov.

Največ pozornosti vzbuja še vedno nastop generala Dawesa, posebno njegovi razgovori z Matsudeiro.

V uradnih krogi razlagajo ameriško stališče takole: Washington se naslanja pred vsem na pogodbo med devetimi vele-silami in ne bo pod nobenim pogojem pristal na resolucijo, ki bi kakorkoli vplivala na politiko odprtih vrat v Mandžuriji. Po-

sebnost Stimson je baje odločen, da ne pristane na to, da bi se Tokiju koncedirale za vojaško okupacijo nove ugodnosti pri izvajanju pogodb — ugodnosti, ki bi ostale države postavile v slabši položaj nasproti Japonski v Mandžuriji.

General Dawes pa namerava pristati na koncesije japonski tezi, tako da bi se vlada Vakatukija lahko častno rešila iz sedanjega položaja. Prevladuje vtis, da je ameriški zastopnik v razgovoru z Vakatukijem namignil, da je po njegovi sodbi najbolje, da bi se isti rezultat dosegel i v Tokiju i v Nankingu, tako da bi obe državi dobili svoje zadoščenje v primerni obliki. Tu se izraža želja, naj bi ožiri na japonski in kitajski prestiž ne škodovali uspehu razgovorom v Parizu. Če bi se ti razgovori izjalovili, bi se položaj silno poslabšal, kar ne bi nikomur nič koristilo, povzročilo pa bi politiki miru zelo veliko škodo.

Pariz, 18. novembra. AA. Tajna seja Sveta DN, ki se je začela danes dopoldne, se je zaključila ob 13. Svet je sklenil, da se sestanek popoldne ob 16. na privatno sejo, na kateri bo zaslišal vsakega posebej japonskega delegata Jošizavo in kitajskega delegata Szeja.

Gg. John Simon, Zaleski, Leroux in Bülow so izjavili, da bodo njihove vlade z vso svojo avtoriteto podprle Svet DN, da še povečajo prestiž ženevske institucije.

Nove japonske čete za Mandžurijo

London, 18. novembra. r. Vesti o tem, da bi bil kitajski general Ma-Can-San sprejel ultimativne predloge poveljnika japonskih čet generala Honjo, se ne potrjujejo. Ta poslednji je marveč poslal kitajski vladi poročilo, v katerem pravi med drugim, da je prekinil vsa pogajanja z generalom Ma.

Po zadnjih vesteh iz Mukdena kitajski general Ma ne samo ni sprejel ultimatum japonskega poveljnika, temveč je s svoje strani stavil nekaj ultimatum, v katerem zahteva, naj se Japonci umaknejo iz vsega področja reke Noni. Da ni prišlo do premirja, kaže tudi dejstvo, da je bilo vse te zadnje dni mnogo spopadov med kitajskimi in japonskimi četami na najrazličnejših točkah fronte ob reki Noni.

Anglija ima od nemških reparacij le škodo ...

Senzacionalna izjava angleškega trgovskega ministra v debati o zaščitnih carinah Odločen protekcionizem novega parlamenta

London, 18. novembra. AA. Zakonski načrt o carinah na prekomerni uvoz je naperjen v prvi vrsti proti prekomernemu uvozu raznih industrijskih izdelkov, vsebovanih v tretji skupini podatkov trgovskega ministrstva. Imperialni proizvodi in tranzitno blago ne bodo zacarinjeni. Pravtako ostanejo nezacarinjeni poljski pridelki.

Poljedelski odbor konservativne parlamentarne skupine je včeraj odobril resolucijo, kjer zahteva, naj vlada prepreči prekomeren uvoz žita, hmelja, sladkorne pese, rib in drugega blaga.

Listi poročajo, da bo vlada najbrž še pred božičem predložila zakonski načrt o kvotnem sistemu za domače žito.

London, 18. novembra. AA. Po zadnjih podatkih ministrstva dela se je zmanjšalo število brezposelnih za blizu 54.000. Pri tem so deloma vštete osebe, ki ne prejemajo več brezposelne podpore.

London, 18. novembra. AA. Trgovinski minister Runciman je napovedal, da bo vlada zvišala zaščitne carine na industrijske proizvode do 100%. Izvzeti so poljedelski pridelki.

Zanimivo je, da je Runciman, ko je govoril o gospodarski krizi, izjavil, da je imela Anglija od nemških reparacijskih plačil le škodo. Ko je prevzela 350 nemških parnikov, je Anglija zadala lastnemu ladjedelništvu hud udarec. Dosedanje napake reparacijskega vprašanja se sedaj maščujejo na Angliji sami.

London, 18. novembra. AA. Ker bi po pravilniku o finančnih zadevah potrebovala zbornica za uzakonitev zaščitnih carin na prekomerni uvoz najmanj štirinajst dni, je trgovinski minister Runciman predložil parlamentu resolucijo, da se tozadevni zakonski načrti sprejmejo po kratkem postopku.

Zbornica je to resolucijo že snoči spre-

Na drugi strani se poroča iz Tokija, da sta imela japonski vojni minister in predsednik vlade važno posvetovanje, na katerem sta razpravljala o položaju v Mandžuriji. Ugotavlja sta, da je vsled akcije kitajskega generala Ma postal položaj japonskih čet ob reki Noni težaven, ker je njihovo desno krilo resno ogroženo. Spričo tega je japonska vlada sklenila, da pošlje v Mandžurijo še eno divizijo vojaštva, dočim so močne eskadrile aeroplanov odšle v Mandžurijo že pred dnevi, v glavnem z letalskih baz v Hamamacu, Kivio in Takiarsu.

Japonska zagotovila Moskvi

Tokijska vlada je poslala svojemu poslaniku v Moskvi odgovor na zadnjo noto sovjetske vlade. Govori se, da je dala japonska vlada s to noto sovjetski vladi nova zagotovila, da se bodo v Mandžuriji spoštovali interesi Rusije, in to predvsem glede važne železniške postaje Cickas, ki ima za Rusijo izredno važnost.

Tokio, 18. novembra. n. Kakor doznava Reuterjev dopisnik iz službenih japonskih virov, so japonske čete porazile generala Ma in napredujejo v smeri proti Cickarkju.

Sovjetski načrti glede Kitajske

Kovno, 18. novembra. AA. Predsednik je imel pred moskovskim sovetom govor, pri čemer se je dotaknil položaja na Kitajskem. Govornik je naglasil, da bodo Sovjeti imeli sijajno bodočnost na Kitajskem, dokler ostanejo organi kmetske in delavske diktature. Oni se bodo borili proti generalom, ki imajo v svojih rokah velikanska zemljišča, in sploh proti buržuaziji. Edino Sovjeti lahko uspešno končajo boj za odrešitev Kitajske pred imperializmom in za narodno zedinjenje Kitajcev.

»Pravda« prinaša članek o sovjetskem kongresu, ki se bo prav v kratkem otvoril na Kitajskem, in objavlja program tega kongresa. Med drugim se bo na njem razpravljalo o ojačitvi kitajske armade, o ustanovitvi kitajskega sovjetskega ozemlja, podrejenega organu centralne vlade, o zaplembi brez odškodnine premoženja in vojaškega fevdalnega imetja, o razdelitvi zemlje itd.

jela in takoj nato odobrila zakonske načrte o zaščitnih carinah v prvem čitanju.

Trgovinski minister je pri razpravi o teh načrtih dejal, da je uvoz inozemskega blaga v oktobru ogromno narastel. Zato ga mora vlada s primernimi zaščitnimi carinami omejiti.

Zbornica je sprejela resolucijo s 396 glasovi proti 51.

Namen Grandijevega obiska v Ameriki

Italijanski zunanji minister je šel iskat posojila

Berlin, 18. novembra. n. Semkaj so dopele iz Washingtona vesti, da je namen Grandijevega potovanja v Ameriko, da dobi posojilo za Italijo, ki si sicer ne more pomagati iz svojih finančnih težav. To se jasno vidi iz nekaterih Grandijevih izjav napram ameriškim novinarjem, da bo imel še ta teden več konferenc z ameriški bančniki.

Finančni razlogi so, ki silijo Italijo, da v zadnjem času toliko naglaša svojo miroljubnost in pripravljenost k sodelovanju z Ameriko pri razorožitvenem vprašanju. Na ta način si hoče italijanska diplomacija pripraviti pot k ameriškem posojilu. Istemu cilju je služila tudi Grandijeva pot v Berlin. Kakor je znano, je bil rezultat berlinskega obiska ta, da Italija in Nemčija skupno nastopita s svojimi metodami in zahtevami na bodoči konferenci o razoro-

ževanju. Treba pa je pritegniti na to politiko tudi Zedinjene države. S tega vidika je tudi razumljivo, zakaj se je Lavalu tako mudilo v Washington. Sedaj priznavajo tudi berlinski diplomatični krogi, da je Lavalu njegova naloga uspela. Grandiju so namreč že sedaj v Ameriki odprli oči, da se imajo najpoprej urediti francosko-italijanski pomorski odnošaji, potem šele sme Italija priti s svojimi predlogi za posojilo.

Parniki brazilskega Lloyda pod sekvestrom

Rio de Janeiro, 18. novembra. AA. Na zahtevo združenih jadranskih ladjedelnice so oblasti sekvestrirale več parnikov brazilskega Lloyda. Glavni akcijonar družbe je g. Lage, soprog svetovnoznane pevke Besanzoni.

Gibanje med avstrijskimi kmeti

Kljub visoki zaščitni carini poljedelskih pridelkov in kljub razviti industriji in s tem velikemu konsumentemsku trgu so avstrijski kmetje v vedno težavnejšem gospodarskem položaju. Eksekucije se silovito množe in bilo je že dosti primerov, ko se sploh niso mogle izvršiti, deloma ker ni bilo kupcev, deloma pa tudi vsled odkritega upora kmetov.

Prišlo se je med kmetiskim prebivalstvom ostro gibanje proti vladi, ki je postalo posebno močno, ko je avstrijska vlada prevzela jamstvo za Creditanstalt. Kmetje so v tem jamstvu videli samo zapravljanje njih denarja in davkov in na mnogih in dobro obiskanih shodih so mogli voditelji le z največjim naporom nekoliko pomiriti razburjene kmete.

Kmetško gibanje pa se nadaljuje in organizacija avstrijske zelene fronte napreduje. Na shodu v St. Bartholomä so kmetje izdelali v desetih točkah svoj program, ki dokazuje, da ima gibanje avstrijskih kmetov močno idejno podlago, ki zlasti temelji na zdravi moralni sili kmetškega prebivalstva.

Teh deset programatičnih točk avstrijskih kmetov se glase:

1. Svojemu narodu hočemo priboriti boljše bodočnost. Ne z novotarijami, ne z dvomljivimi eksperimenti, temveč s povratkom k starim in preizkušenim običajem naših očetov, s pridnostjo in varčnostjo k priprostemu življenju in nemškemu bistvu.

2. Borili se bomo za ohranitev domačega kmetškega in meščanskega stanu, ker vidimo v njem pogoj za zopetno vstajenje nemškega naroda.

3. Smo zato na temelju zasebne lastnine in bomo pošteno pridobljeno posest in lastnino vedno branili, ker samo na ta način je sleherniku zagotovljen uspeh njegovega dela.

4. Naš boj velja zato krivim prerokom, ki z gospodarstvo uničujočimi teorijami socializma in komunizma koketirajo ali jih celo odkrito branijo.

5. Hočemo, da sedanje strankarstvo in od njega povzročena razcepljenost in nahujskanost naroda izgine in da stopi na njunino mesto sodelovanje stanov — stanovska država.

6. Hočemo priboriti kmetškemu stanu enakopravnost z drugimi stanovi v vseh gospodarskih in kulturnih vprašanjih.

7. Zagovarjamo pravico in pravičnost za vsakogar.

8. Zahtevamo z vsem povdarkom, da bo zapovedana vsem javnim korporacijam najstrožja varčnost in da se na ta način ustavi zapravljanje narodnega dela in premoženja.

9. Zahtevamo, da se odstopi od sedanjega materializma in od raznih izrodov civilizacije, da se neha s pomehkuženjem, luksumom, ničdelanjem in v opičjim posnemanjem tujih šeg in običajev.

10. Obljublamo poslušnost in disciplino, gojiti hočemo brambno sposobnost in zavest skupnosti ter bomo branili zemljo svojih očetov in domovino v zvestobi proti vsakomur.

Kakor se vidi iz teh točk, je program avstrijskih kmetov v prvi vrsti reakcija proti v resnici že premočno naraslemu vplivu vele mestnih izrodov in je v tem pogledu v programu avstrijskih kmetov zdrav konservativizem.

Tudi nam ne bi sličen konservativizem škodoval, kajti že smo v nevarnosti, da se bodo celo naše lepe narodne pesmi morale umakniti raznim tujim »šlagerjem«, ki jih celo nacionalni ljudje že čisto neženirano prepevajo po javnih lokalih.

Program avstrijskih kmetov ne prinaša v svojih točkah nič novega in tudi noče biti nobena senzacija. Njegova moč pa je v povdanku, da se treba vrniti k duhu in morali kmečke hiše, ki je bila dosedaj še edino namestilo za sile, ki so se izgubile v vele mestih in fabrikah. Prav enak povdarek bi bil potreben tudi nam, ker že postaja beseda o kmetški hiši pri nas fraza, dočim se mnogo premalo stori, da bi nam bila ta silna vrednota ohranjena.

Program avstrijskih kmetov je komaj začetek programa, ki more služiti kot podlaga za v vsakem oziru izdelan kmečki program. Treba bo še mnogo sprememb, predno bo v resnici zadovoljil in mogel postati aktuelen državni program. Toda njegova važnost je v tem, da pričinja v javnem življenju opozarjati tudi na ono moralno silo, ki je v zdravi tradiciji kme-

Sporazum med Francijo in Nemčijo glede reparacij

Francija pristala na sklicanje posvetovalnega odbora strokovnjakov — Nova reparacijska konferenca v najkrajšem času

Pariz, 18. novembra. n. Francosko-nemška pogajanja so v toliko napredovala, da je najdena kompromisna formula za sklicanje posvetovalnega odbora strokovnjakov, ki ga predvideva člen 119. Youngovega načrta. Kakor znano, je v tej stvari obstajalo nesoglasje med Parizom in Berlinom. Ta člen Youngovega načrta točno označuje delokrog tega odbora, ki more rešiti samo vprašanja izplačil nemških pogojnih reparacij, medtem ko vprašanja neplačanih ali preloženih plačil brezpogojnih reparacijskih anuitet, ki znašajo letno 600 milijonov zlatih mark, Youngov načrt sploh ne dopušča. Nemška vlada je zahtevala, naj se kompetenca odbora ne samo razširi tudi na brezpogojne reparacije, temveč naj se prouči tudi, vsa plačilna možnost Nemčije in naj se vprašanje nemških privatnih dolgov pretresa obenem z vprašanjem reparacijskih dolgov.

Francoska vlada pa je zastopala nasprotno stališče, držeč se striktno Youngovega programa. Končno je, kakor se trdi, prišlo do kompromisne formule, po kateri more Nemčija zahtevati sklicanje posvetovalnega odbora strokovnjakov, katerih delokrog je označen v Youngovem načrtu. Ta odbor ne bo torej proučil možnosti neplačanja brezpogojnih reparacijskih anuitet, medtem ko se bo vprašanje nemških privatnih dolgov rešilo na drug način. Posvetovalni odbor bo namreč imenoval pod-

odbor, ki bi se specijelno bavil z nemškimi pravnimi dolgi. Misli se, da bo banka za mednarodna izplačila v Baselu, čim bo nemška vlada zahtevala sklicanje odbora strokovnjakov, odredila, da se člani tega odbora sestanejo v Baselu. Odbor bi se imel sestati 26. t. m. Čim bi odbor izdelal svoje poročilo, bi se sestala konferenca vseh držav, ki so zainteresirane na vprašanju reparacij. Ni izključena možnost, da bo ta reparacijska konferenca sklicana še pred božičem.

Pariz, 18. novembra. n. Potrjuje se vest, da je nemški poslanik von Hoesch prejel sredi od svoje vlade brzojavko, v kateri ta zahteva sklicanje odbora strokovnjakov po Youngovem načrtu, ki naj prouči plačilno sposobnost Nemčije. Von Hoesch je še sredi od tem obvestil Lavala, vendar je bil ta zadržan in ni mogel o tem razpravljati. Von Hoesch bo danes ponovno posetil francoskega ministrskega predsednika. Kakor »Matin« doznava, bo von Hoesch pismeno izročil francoski vladi dodatek k izjavi nemške vlade, ki vsebuje omejitev polnomoči posvetovalnega odbora. »Matin« se nadeja, da francoska vlada na to pismo ne bo odgovorila, temveč samo njegov prejem potrdila. Računa se, da bo odbor strokovnjakov sklican 25. ali 27. t. m.

Pred rekonstrukcijo romunske vlade

Poziv voditeljem političnih strank — »Vlada odličnih osebnosti je dovršila svojo nalogo«

Bukarešta, 18. novembra. l. Vlada je poslala včeraj vsem voditeljem strank, med njimi voditelju narodne stranke g. Lupuju, voditelju narodno-liberalne stranke g. Juriju Bratianu-ju in pa generalu Averescu-ju poziv, naj do torka izjavijo, ali so zato, da vstopijo v novo vlado, ki bi temeljila na strankarskih načelih. Sedanja vlada odličnih osebnosti je končala svojo nalogo s tem, da je izvedla konverzijo kmetijskih dolgov in znižala proračun od 38 na 25 milijard lejev. Sedaj pa je prišel čas, da vlada odličnih osebnosti zamenja vlada strankarskih pripadnikov. Nasproti temu pa opozicija trdi, da je sedanja vlada prisiljena poskusiti rekonstrukcijo, ker se ne more več naslanjati na večino v parlamentu; kajti eden glavnih stebrov sedanje vlade g. Duca, ki ima 81 poslancev za seboj, je izjavil, da njegova skupina ne bo več podpirala vlade, temveč da stopi v najostrejšo opozicijo.

Važna konferenca nemških notranjih ministrov

Vse nemške dežele za najstrožje pobijanje političnega terorja

Berlin, 18. novembra. AA. Včeraj je bila pod predsedstvom obrambnega ministra Groenerja konferenca notranjih ministrov nemških dežel. Na dnevnem redu konference so bila razna policijska vprašanja. V glavnem je šlo za to, kako ohraniti notranji red in mir, ki sta bila zadnje čase pogosto kršena. Predsednik konference Groener je opozoril na pogosta nasilja in na politične umore. Neke stranke se med sabo pobijajo tudi z nedopustnimi in kaznivimi sredstvi. Policija mora taka teroristična dejanja preprečiti, storilce pa prijeti in jih izročiti sodišču v strogo kaznovanje.

Ko je vodstvo Hitlerjeve stranke zapro-

silo za sprejem pri državnem predsedniku Hindenburgu, je obljubilo, da se stranka ne bo več posluževala nasilnih dejanj. Nevarno je po mnenju govornika tudi delovanje komunistične stranke, ki skuša po načrtu razkrojiti vojsko in policijo. Na javni oblasti je, da prepreči to rovarstvo in da ga v kali zatre.

Berlin, 18. novembra. AA. Po konferenci notranjih ministrov nemških držav je bilo izdano sporočilo, ki naglašja, da so vse nemške dežele soglasne v tem, da se je treba z vsemi sredstvi boriti zoper politični teror, ne glede na to, odkod ta teror prihaja.

Resni spori v madjarski vladni večini

Glasovi o bližnji rekonstrukciji vlade grofa Karolyija

Budimpešta, 18. novembra. d. Danes se je v Budimpešti širila vest o krizi vlade grofa Julija Karolyija. Govorili so o njegovi demisiji in o dalekosežni rekonstrukciji kabineta, o neprenosljivih nesoglasjih v vladi sami kakor tudi v obeh vladnih strankah, to je v stranki enotnosti in v krščansko-socialni gospodarski stranki, in o konfliktu med obema strankama.

Že ko je madjarska vlada pred nekaj dnevi z Avstrijo sklenila dogovor o znižanju kontingenta živine za Avstrijo, so revoltirale agrarne skupine. Sedaj pa je iz-

bruhnila palačna revolucija proti vladi zaradi njenih dogovorov s socialnimi demokrati o izplačilu državnega prispevka strokovnim organizacijam, da bi te lahko dajale brezposelnim podporo. Nezadovoljevi zahtevajo, da se avtor tega dogovora s socialnimi demokrati minister za socialno skrbstvo dr. Ernest odstopi. Drugi poslanci, ki stoje blizu industrij in bankam, pa protestirajo tudi proti reformi delniškega prava in zahtevajo odstranitev pravosodnega ministra Szitvay-a, ki je njen avtor.

Nove določbe o trgovini z devizami v Nemčiji

Strogi ukrepi za nadzorovanje zunanje trgovine

Berlin, 18. novembra. AA. Po zadnjem izkazu narodne banke je zaloga zlatih deviz nazadovala za 72 milijonov. Pri tem pa je znašal izvozni presežek v oktobru nič manj ko 383 milijonov.

Obtok novčanic se je zmanjšal za 89 milijonov. Pokritje je nazadovalo s 27,8 na 26,7 odstotka.

Po mnenju uradnih krogov ni pripisati tega neugodnega razvoja deviz nemške narodne banke poslovanju zavoda, češ, da ni mogel zajeti vseh prostih deviz nemškega poslovnega sveta. Glavni vzrok je v povračilu kreditov inozemstvu. Ta povračila cenijo od junija dalje na 1 milijardo.

Da poostri nadzorstvo nad izvoznimi devizami, je vlada sredi izdala nove določbe o trgovini z devizami. Vsak izvoznik mora v bodoče prijaviti blago, ki ga

ške hiše in ta tradicija bi tudi pri nas morala imeti večjo veljavo. In zaradi tega opozorila zasluži naša važnost program avstrijskih kmetov.

Akcija za sanacijo bratovskih skladnic

Pod vodstvom narodnega poslanca Iv. Mohoriča

Ljubljana, 18. novembra.

Danes se je zglasila pri banu dr. D. Marušiču deputacija glavnega upravnega odbora Glavne bratovske skladnice v Ljubljani, sestojela iz dr. M. Obersnela (KID) z Jesenic, Frana Šobra (TPD) iz Trbovelj in Frana Trebovca (SCR) iz Mežice na čelu z narodnim poslancem g. Ivanom Mohoričem, ki je obrazložila g. banu kritično stanje bratovskih skladnic in ga zaprosila, da uvede zaradi sanacije skladnic posebno akcijo banovine in ministra za socialno politiko ter da se stavi v bodoči banovinski in državni proračun za to akcijo potrebni krediti.

Deputacija je izročila banu obširno spomenico, v kateri je statistično podrobno prikazan razvoj prilik in poslovnih rezultatov pokojninske blagajne, razpored prispevkov po posrednih krajevnih skladnicah ter kretanja aktivnega članstva pokojninske blagajne. Deputacija je ugotovila, da v tekočem letu dohodki ne pokrivajo več tekočih izdatkov, kljub temu, da so bili prispevki od prvotnih 5% kategorijskega zasluga v teku let povečani na 8 pa celo do 12% in so s tem dosegli skrajno mejo. Radi raznih redukcij je število aktivnega članstva padlo zadnjih šest let za okoli 5.000 članov, a število upokojencev še vedno narašča. Uprava je glede štednje s svojimi ukrepi na skrajnosti ter je izžepala vsa sredstva, vendar ni mogla zaradi sedanje splošne krize v lastnem delokrogu doseči sanacije skladnic.

G. ban dr. Marušič je izvajanja deputacije pazljivo poslušal in izrazil svojo pripravljenost, da celo sanacijsko akcijo podpre ter obljubil, da bo stavil v banovinski proračun, ki se baš sedaj sestavlja, potrebne zneske za sanacijo bratovskih skladnic, kar je deputacija vzela za zahvalo na znanje.

Seja glavne uprave Društva jugoslovanskih inženjerjev

Beograd, 18. novembra. l. Glavna uprava Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov je imela svojo plenarno sejo. Na seji so se prečitela poročila o delu udruženja. Sklenjeno je bilo, da se bo glavna skupščina vršila v Skoplju meseca junija 1932. Glede obrtnega zakona, katerega nekatere odredbe glede projekiranja se nanašajo na inženjersko stroko, je bilo ugotovljeno, da niso bile sprejete pripombe, ki jih je udruženje svoj čas skupaj z inženjersko zbornico in tehnično fakulteto predložilo trgovinskemu ministru.

Poslovnik za upravna oblastva

Beograd, 18. novembra. l. Predsednik ministrskega sveta in notranji minister je na podlagi zakona o notranji upravi predpisal poslovnik za obča upravna oblastva. Poslovnik dobi obvezno moč 1. januarja 1932.

Ukor za žalitev Mussolinija v madjarskem parlamentu

Budimpešta, 18. novembra. d. Na današnji seji poslanske zbornice je izjavil poslanec agrarne opozicije Gall: Madjarska mora Društvo narodov odkrito povedati, da je država nezmožna plačati; a ne zato, ker bi Madjarska ne hotela plačati, temveč enostavno zato, ker ne more plačati. Madjarska bo plačala, če bo inozemstvo prevzelo njeno pšenico, njeno vino in njene industrijske proizvode. Poslanec Petrasek (krščansko-socialna gospodarska stranka) je dejal: Madjarska ne more plačati svojih inozemskih dolgov in tega tudi ne sme storiti. Socialnodemokratski poslanec Buchinger je izjavil, da so tudi madjarski socialni demokrati na mednarodnih kongresih vedno zavzemali stališče proti razkosanju Madjarske. Madjarski legitimisti so se zadnje dni lahko prepričali, da bi restavracija Habsburžanov pomenila casus belli. Buchinger se je nato postavil v svojem govoru proti prijateljstvu Madjarske z Italijo. Zaradi neke žaljive opombe proti Mussoliniju mu je predsednik dal ukor. Poslanec Lany (stranka enotnosti) je nato rekel, da se v madjarskem parlamentu ne sme govoriti v takem tonu o Mussoliniju. Pretežna večina zbornice je nato priredila Mussoliniju ovacije.

Seja glavnega vodstva Heimwehra

Linz, 18. novembra. d. Zvezno vodstvo hajmverov je zborovalo včeraj in danes v Linzu pod predsedstvom kneza Starhemberga. Sprejelo je resolucijo, v kateri je rečeno, da se »domovinska zaščita« bori za odstranitev današnjega sistema, ki naj se nadomesti z ljudsko državo po načelih »domovinske zaščite«.

»Domovinska zaščita« se bori brezobzirno proti mednarodnemu marksizmu in boljševizmu, proti koruptnemu liberalnemu sistemu, ki omogoča razdiranje marksizma in pripravlja tla za boljševizem, na drugi strani pa z izsesavanjem ljudstva podpira mednarodno kapitalistično silo. »Domovinska zaščita« se ne da izrabljati kot orodje za dinastične interese. Glede na to, da so avstrijske razmere bistveno drugačne kot nemške, mora »Domovinska zaščita« na »ak način ohraniti svojo politično samostojnost. Sejo je zaključil knez Starhemberg z nagovorom, v katerem je vse pripadnike »domovinske zaščite« pozval, naj bodo pripravljeni na trenutek, v katerem jih bo poklicalo vodstvo »Domovinske zaščite«. Morebiti ta trenutek ni več daleč.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 18. novembra. d. Toplinske razmere se bodo le malo spremenile; na severu in severozapadu Avstrije nagnjenje k padavinam; v gorah sneg.

Šahovski turnir za prvenstvo ljubljanske univerze

V soboto zvečer v Narodni kavarni se vrši zvečer parov za šahovski turnir za prvenstvo ljubljanske univerze. Obenem se bo vršil brzo-turnir udeležencev. Prijave sprejema do sobote zvečer pisмено Gabrovšek Ludvik, Ljubljana, univerza.

Ker so se prijavili že najodličnejši ljubljanski šahisti, obeta biti ta turnir najboljši v teku zadnjih let.

Pravico do prijave ima vsak akademik, o sprejemu pa odločuje pripravljalni odbor, ki je sestavljen od najznanjših ljubljanskih šahistov in šahovskih organizatorjev. Prijavnina znaša 10 Din, obenem je treba plačati kavico 50 Din. Protektorat je prevzel svetovni mojster in jugoslovanski prvak univerzitetni profesor dr. Milan Vidmar.

Nagrade so določene za prvo mesto 800 Din, za drugo 600 Din, za tretje 400 in četrto 200 dinarjev.

Živahno delovanje Narodne strokovne zveze v rudarskih revirjih

Trbovlje, 17. novembra.

Po volitvah je pričela tukajšnja Narodna strokovna zveza zopet živahno delovati. Kdor je pazno motril delovanje te delavske nacionalne organizacije v rudarskih revirjih, mora priznati, da si je stekla največje zasluge za tako presenetljiv uspeh narodne in državne zavesti med prebivalstvom rudarskih revirjev, kakor se je izkazala pri nedeljskih parlamentarnih volitvah. Narodno strokovna zveza je bila ona organizacija, ki je znala s svojo večjo in razumno taktiko spraviti v tabor narodne in državne fronte najširše delavske množice, da celo one, ki so bili do nedavnega še nasprotniki nove jugoslovanske narodne in državne orijentacije.

Prepričani smo, da bo Narodno strokovna zveza in v bodoče delovala v tem državotvornem pravcu, odločilne činitele pa prosimo, da jo v tem stremiljenju za nacionalni, socialni, kulturni in gospodarski preporod našega delovnega naroda v rudarskih revirjih krepko podprejo, kajti Narodno strokovna zveza je danes faktor, ki se ga v našem javnem življenju prezreti ne more. Zato bo moral vsakdo, ki bo hotel v rudarskih revirjih ustvarjati kakršnekoli novi socialne ali gospodarske tvorbe, z vso resnostjo z njo računati.

Na zadnjih zaupniških zborovanjih, ki so se vršili v soboto in sinoči v društvenih prostorih organizacije v gostilni Božič, se je o tem resno razpravljalo. Obravnavala so se pa tudi najbolj pereča socialna vprašanja, kako bi se dalo pomagati številnim brezposelnim rudarjem, zlasti onim mladim fantom, ki se po odsluženju kadrškega roka vrnejo nazaj v rudarske revirje, a ne dobe več službe. Novi obrtni zakon vsebuje sicer določbo, da se mora novinec, ki odhaja k vojakom, dati dopust in eno-mesečno plačo, toda vprašanje je, dali se nanaša obrtni zakon tudi na rudarje. Ako bi to ne bilo, se bo moralo delati na to, da pride enaka določba tudi v rudarski zakon. — Zaupniški zbor je razpravljal tudi o ukrepih Narodne strokovne zveze, da se položaj najbednejših vsaj čez zimo nekoliko omili. V vseh vprašanjih je vladala absolutna soglasnost, tako da se vidi, da je izšla Narodna strokovna zveza iz volitev moralno silno ojačana, kajti zmaga je ideja, ki jo je ta narodna organizacija tako vztrajno in uspešno propagirala.

Narodno strokovna zveza se pa tudi kulturno pridno giblje. Njen dramatični odsek je pod režiserjem T. Sajovicem naštudiral igrokaz »Samoec«, ki ga je spisal režiser sam. Igro so pred-

Pri obledeli sivorumenkastosti barvi kože, motnih oči, slabem počutju, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni boleznii je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozareček naravne »Franz Josefove« grenčice. V zdravniški praksi se »Franz Josefova« voda zaradi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov boleznii. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

vajali z zadovoljivim uspehom v nedeljo zvečer v dvorani Forte. Igralci so pokazali mnogo sposobnosti in ambicije, poznalo se je le, da odsek nima pravih prostorov, zato bi bilo priporočljivo, da bi si vsaj odsek, če že ne čela organizacija, poiskal primernih prostorov, kajti

za uspešen razvoj kulturno prosvetnega udejstvovanja je predvsem potreben oder in dvorana.

Narodni strokovni zvezi kličemo: Naprej v tem pravcu, kajti lepša in boljša bodočnost je v rokah narodne delavske mladine!

Nevarno plazovje v rudarskih revirjih

Velika škoda v Zagorju in Trbovljah

Zagorje, 17. novembra.

Pred dnevi smo že poročali, da je ogromen plaz raztrgal vodovodno cev in kabel pod rudniško kolonijo. Ker pa dežuje kar naprej in se nasip jamskih odkopanin na tem mestu ušeda, je bilo pričakovati novih plazov iz tega griča. Vsa dela pri odkopavanju zemlje, ki jo je plaz prinesel s seboj, lepo napredujejo. Kljub temu pa je te dni nastala razpoklina v obrambni škarpni med kurilnico in stanovanjskimi hišami rudarjev. Na tem mestu zabijajo sedaj pilote, da se prepreči nadaljno plazovje. Omeniti je potreba, da je prav ta kraj glede plazov najbolj nevaren, ker je v tem hribu precej vode. Iz tega hriba sta tekla vedno dva studenca, med katerima je bil narejen tudi re-

zervoar za vodo za rudniške lokomotive. Prav ta kraj pa je bil tudi stalno močvirnat in zaradi tega se je nadejati tui novega plaz, ko bo pritisk usedlin silnejši od varnostne škarpe.

Trbovlje, 18. novembra.

Dolgotrajno deževno vreme povzroča povsod škodo. Tako se je prišel te dni premikati plaz v odkopu gline pri opekarni nizdol, vsled česar ogroža novo dvigalo na levem obronku glinokopa. Zato je rudnik prišel z demontažo posameznih tirov na ogroženih etažah, kjer obstoja nevarnost, da jih plazovje zasuje. Vsekakor bo potreba zaustaviti plazovje z nadaljevanjem ustavljenega odkrivanja, če se noče, da bi plazovje ne zasulo že odkrite gline.

Zborovanje učiteljskega društva za dravograjski srez

Marenberg, 15. novembra.

Sresko učiteljsko društvo za dravograjski srez je zborovalo 14. novembra 1931. v Vuhredu. Predsednik Gallob je otvoril zborovanje. Ob nekaterih točkah situacijskega poročila se je vnela debata. Tako glede mladinskega mesečnika »Naš rod«. Razmotrivalo se je, kako bi se povišalo število naročnikov. Vsekakor bo treba gledati predvsem na to, da bo vsebina res primerna otroškemu duševnemu obzoru. Potrebna je tudi smotrna agitacija. O tem bo še razpravljal društveni odbor na svoji redni seji.

Sklene se, da se ob priliki povabi bivšega prosvetnega šefa dr. Lončarja, da nam bo predaval o teoriji in praksi moderne šole.

Glede na okrožnico centralnega učiteljskega pevskega zbora se je sklenilo, da se bo ustanovil lokalni pevski zbor, ki ga bo vodil učitelj Stanič Ernest. Izvolili so se tudi referenti za izvenšolsko delo, šolsko reformo in samoizobrazbo. Obširno je razmotrivalo učiteljsvo dravograjskega sresa o prosvetnih, kulturnih, gospodarskih in nacionalnih prilikah v srezu. V debato so posegli skoro vsi tovariši in tovaršice.

Nato so sledila še poročila društvenih funkcionarjev.

Članarina znaša 18 Din mesečno, poročene učiteljice pa plačujejo 8 Din mesečno. Članarino naj nakažejo člani blaginjske do 5. vsakega meseca. Prihodnje zborovanje bo v prvi polovici januarja v Dravogradu ali Prevaljah.

Občinski proračun za l. 1932

Litija, 17. novembra.

Občinski proračun, sestavljen pod vodstvom župana G. Lajovica, je na vpogled 15 dni na občini. Sestavljen je z največjo skrbnostjo ter se vidi iz njega, da se je gledalo na to, da bi se občinski izdatki po možnosti zmanjšali. Omenjamo le v grobem in glavnem nekaj podatkov iz proračuna:

Gospodarstvo: Mestna hranilnica Ljubljana, najemnina poslopij, lovnina, tehtnice, skupaj 18.200 Din.

Glavnice: Obresti obveznic 60 Din.

Pristojbine: za sejmšča, davki, vzdrževanje poslopij zavarovalnica poslopij, tehtnice 10.000 dinarjev.

Uprava. Plače županu, tajniku, uradniku, potnina, snajenje, kurjava poslopij, pisarn, potrebščine, knjige, časopisi, bolnišico in pokojninsko zavarovanje uslužbencev, pisarniška oprava, strojepisica, okrajni sluga, skupaj Din 86.700.

Glavnice: obrestovanje posojil, odplačilo dolgov, skupaj 12.000 Din.

Redarstvo: čuvaj, meriozkušni urad, prispevek gasilnemu društvu, 18.000 Din.

Javne naprave: vzdrževanje cest, gradnja novih, plača cestarjem, prispevek k napravi pošte in brzojava, cestne table, vodovodi in vodnjaki, za očiščenje kraja in olepšava cerkve, za spomenik padlim vojakom, za tujski promet v skupnem iznosu 47.000 Din.

Zdravstvo: za občinsko babico, konjača, pokopališče, izolirnica in razkuženje, za cepico

in vojne grobove, 12.700 Din.

Drugi stroški: pogodbeni stroški, nabavni stroški, za vzdrževanje sreskega načelstva, javno knjižnico, skupaj 20.400 Din.

Socialno skrbstvo: prispevek k ubožnemu skladu 40.000 Din.

Kmetijstvo: občinski kmetijski sklad, podpore, olajšava bede, skupno 19.000 Din.

Izredni izdatki: nepredvideno in bednostni sklad 40.000 Din.

Sole: Litija, Hotič, Sava, Smartno, Vače, kmetško nadaljevalni fond, obrtno šolstvo, gospodinjski tečaj, Sokolski dom, prosvetno društvo Litija-Smartno, pevsko društvo »Lipac«, Slov. plan. društvo, sklad slovenske univerze, skupno 130.257 Din.

Naj ji bo lahka bratska srbska zemlja!

Škocijan, 17. novembra.

Pred kratkim je umrla v Smederevu tukajšnja rojakinja Marija Kostić, roj. Rupar iz Goriske vasi, stara komaj 23 let. Njen oče splošno znani tesarski mojster Anton Rupar je prejel brzojav, da je njegova hčerka Marija zbolela. Takoj naslednji dan pa vest, da je medtem že umrla pri operaciji v tamkajšnji bolnici.

Mladenka je bila uslužbena pri nekem trgovcu z usnjem v Zagrebu. Tu se je seznanila s trgovcem s čevlji I. Kostićem iz Smedereva. To je bilo nekako pred letom dni. Kostić je povabil dekle k sebi. Ker ni pozabila svojih, je vedno pisala in vabila svoje starše, naj jo vsaj enkrat obiščejo. Seveda je ostala njena želja zaradi prevelike oddaljenosti neizpolnjena. Letos julija meseca pa se je sama pripeljala domov. Ostala je nekaj dni doma, a je kmalu prešla brzojav, naj se takoj vrne domov — v Smederevo. Šla je. Ali je obljubila, da se še letos vrne v mesecu novembru, a ne sama, temveč v spremstvu svojega moža. Žal ji ni bilo usojeno, da vidi še enkrat svojo domovino in svoje roditelje. Podlegla je zavrtni bolezni. Z njenimi starši sočustvuje vsa okolica, a njej bodi lahka sveta bratska srbska zemlja!

Nedolžna žrtev

Krvava Martinova nedelja na Rakovniku

Škocijan, 16. novembra.

Na Martinovo nedeljo je bilo na Rakovniku v nekem vinotoku zbranih precej domačih fantov. Bili so izredno dobre volje, ker so krtili vino. V to zadovoljno in veselo družbo je prišel okrog 20. hlapec C., kateri je bil že preje prav pošteno natrkan. Počel se je pripraviti in je delal tak kraval, da so ga morali mirni fantje postaviti pod kap. Ker ni ravno priletel na mehko in razjarjen je z roko zamahnil proti mirnemu P. L., kateri se je pred nekaj tedni vrnil iz Kanade in ga zadel ravno pod srcem. P. L. je še stekel za njim nekaj korakov, a ker mu je C. pobegnul, se je mirno vrnil v sobo. Tu šele je začutil po telesu mraz ter opazil, da je ranjen. Vred izgube krvi mu je pričelo prihajati tudi slabo. Takoj so ga spravili na dom, ter skušali ustaviti kri, kar se je pa šele došlemu zdravniku posrečilo. Odredil je do nadaljnjega ostati v domači oskrbi. Ko bo prevoz mogoč, ga bodo prepeljali v bolnišnico, Stanje ranjenca je zelo nevarno, ker



OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

je izgubil mnogo krvi. P. L. bo zelo težko prenesel to rano. V vsej okolici obsojajo ogabeno zločin hlapca C., katerega so medtem orožniki prepeljali v sodni zapor v Mokronog.

Huda nesreča vojaka na straži

Jesenice, 18. novembra.

V nedeljo zvečer se je pripetila težka nesreča na železniškem mostu v Vintgarju, katere žrtev je postal vojak-redar I. iz Skoplja. Vojak je šel okrog pol 7. ure na določeno mesto, da zameni svojega tovariša v službi; bila je tema, šel je ob progi; luč, ki mu je ugasnila, je hotel vnovič vžgati; v tem trenutku pa je privozil z Jesenice brzovlak in zbil nesrečnega vojaka z vso silo preko nasipa. Z na slednjim tovrnim vlakom so ponesrečenca prepeljali na jeseniško postajo, kjer mu je nudil tukajšnji zdravnik g. dr. V. Schwab prvo pomoč, nakar so ponesrečenca odpeljali v ljubljansko vojaško bolnišnico in je malo upanja, da bi okrevail.

Vlom v Belih vodah pri Šoštanju

Šoštanj, 17. novembra.

Organist Colnarič Anton v Belih vodah ima v cerkveni hiši poleg župne cerkve razen go-stilne tudi malo trgovino. V noči od 11. na 12. novembra je bilo v to trgovino vlomljeno in iz nje pokradeno dva bankovca po 1000 Din, eden po 100 Din, 5 po 10 Din in drobiža za 230 dinarjev. Poleg tega je tat odnesel razno drobnarijo kot sukanec, razglednice, milo, en prstan, nahrbtnik in dežnik ter dva roženčena in eno spominsko knjigo, iz česar je sklepati da se mu je jako mudilo in je v naglici pobral, kar mu je slučajno poleg denarja še prišlo pod prste. Tatvina je bila tako spretno izvršena, da ni za vlomilec nobenega sledu ali poškodbe. V trgovini se je našla ena tesarska sekira.

Marenberg

Kino Rdečega križa iz Črne je začel kakor prejšnja leta tudi letos s svojimi predstavami v Brudermanovi dvorani v Marenbergu. Predstave bo prirejal vsako soboto in nedeljo vsa zimo. Tako bodo Marenberžani v teh dolgih zimskih večerih imeli svoje razvedrilo.

Ozdravljenje. Tukajšnji kaplan g. Bogomir Pušnjak je te dni zopet nastopil službo. Bil je dalje časa odsoten radi boleznii ter se je zdravlje v mariborski splošni bolnišnici. Da bi kmalu dočela okrevail, mu želimo vsi.

Dodelitev. K marenberški osnovni šoli je bilo začasno prideljena učiteljica Vera Pichlerjeva, ki je dosedaj službovala na osnovni šoli v Vuhredu.

Naraščanje Drave. Ker že več dni skoro ne prestano dežuje v zgornjem delu Dravske doline, je Drava pri Vuhredu precej narastla.

Clara Viebig:

Babja vas

Roman iz Eifela

Na vseh oglih in koncih je kapalo; z neba, ki se je razpenjal kot mrtvaški prt, z dreves, ki so trepetajoč iztezali svoje črne veje — tu pa tam se je še držala jerebika kobuljica zgrbančenih rdečih jagod — s kapajočih streh, ki so nizko visele čez premočene zidove hiš.

Vse je bilo potemnjeno od mokrote, brez barve, težko nejevoljno.

Ko je šel Peter mimo Schneiderjeve hiše, je čul od hleva čez dvorišče vzdihujoče klice, tulenje in cvilenje. Pogledal je skozi s papirjem zalepljeno okno ob hišnih vratih. V izbi je ležal na postelji stari Schneider, ki je zlezal vanjo, čim je postalo hladno; žena pa je sedela za mizo, pred seboj je imela skodelo bele kave in pikala s prsti poslednje drobtinice s predpasnika.

Že spet se je oglasilo tuljenje, ki ni imelo prav nič človeškega na sebi! In vendar ni kričala žival.

Peter je potrkal na šipe: »He, vi! Kaj pa se je tukaj zgodilo?«

Schneiderjeva žena je odprla za malenkost okno in potisnila skozenj svoj špičasti nos. »Barbka,« je rekla kratko, hotela spet hitro zaloputniti okno, kot bi se bala, da ne uide iz sobe trohica toplote.

28

»Stoj!« Peterček je porinil med okno pest, »saj vendar tako upije! Ali ne bi poklicali babice iz Oberkaila?«

»Recite raje takoj: zdravnik!« Starka je stresla jezno sivolaso glavo. »Gotovo ste zadeli glavni dobitek? Mi smo reveži in nimamo ničesar odveč. Naj le upije, se bo že unesla!«

Od postelje pa je odmeval jezni glas starca: »Kakšna navada pa je to?! Zapri okno, saperlot!« Krehal je in zmerjal; hitro je zaprla Schneiderjeva okno.

Peter se je še za hip obotavljal. Čuj, že zopet so mu udarili ostri, kričeči, bolestni kriki na uho! Kri mu je splahnela z lice, srce mu je pričelo močno utripati, stresala ga je groza. Še živo se je spominjal ure, ko se je rodil Jožek. Toda takrat je bila ob postelji babica, reka pomirjenja je izvirala iz njene tajinstvene osebe, dvignila je zamašeni kazalec: »Ta bo rodila kot mačka. — Peterček, skuhaj mi kave!«

Ta tamkaj pa je ležala v svoji kamri ob hlevu zapuščenata kot žival, ki si ne more pomagati na noben način. Peter je zbežal, ni mogel prenesti stokanja, ki je prešlo zdaj v sunkovito ječanje! srce se mu je trgalo v prsih in mu stlilo solze v oči.

Denar, denar! Da, kdor ima denar, si lahko vsega privoščil, tudi pomoč v sili! Takim ni treba trpeti.

Denar, denar! Popadel ga je pohlep. Segel je v žep — prokletu, samo nekoliko borih bakrenih pfenigov je imel v žepu.

Da, če bi zveneli tam tolarji, trdi srebrni tolarji! Potem bi mogel kupiti Luci obleko — še več — vse, kar bi ji pozeležlo srce. Potem bi ne sedela v gostilni in se prilizovala potniku; nič več se ne bi kujala, roke bi oklenila okoli njegovega vratu in mu med poljubi šepetala: »Peterček, moj edini ljubček, kako te imam rada!«

Pot mu je stopil na čelo in začel kapati navzdol ter se mešal z mokroto njegovih oči. Pri tem se je stresel: »Mi smo ubogi ljudje,« je rekla Schneiderjeva.

»Ubogi ljudje — ubogi Peterček,« mu je pihal veter v obraz. Kakor da bi ga božal strah, ga je božal po obrazu. Če bo Barbka umrla, krepnila tam zadaj v svoji zapuščeni kamrici?! Če bi mu postala Luca nezvesta?! Stresel se je kot v mrzlici, neki nepremagljivi strah ga je popadel in obenem jeza. Stresel je v nemočni togoti v žepu pest: denar, denar!

Še vedno je čul stokanje, ki se je mešalo z vršanjem vetra in bučanjem Salme. Dvomeč in neodločen se je ustavil. Ali naj bi pohitel v Oberkeil in na svojo pest poiskal babico? Ali ni to človeška dolžnost, kristjanska dolžnost? Ali bi mu dobro delo ne bilo povrnjeno od nebeškega očeta že tukaj na zemlji, kmalu, zdaj?

»Hahaha!«

Kdo se je zasmel?! Prestrašeno se je ozrl naokrog, lastni smeh mu je šumel po ušesih.

On tam zgoraj — haha — da, temu je kaj do povračila! Tega sploh ni.

Jz Dravske banovine

d Obrtni zakon, ki je pravkar izšel v Službenih novinah in s tem stopil v veljavo, izda tiskarna »Merkur« v svoji Zbirki zakonov in uredb, že v kratkem kot posebno knjižico, na kar vse številne zainteresirane že danes opozarjamo. Pripominjamo še, da slovenska izdaja tega zakona v tiskarni »Merkur« ni v nikakršni zvezi z izdajo, ki se napoveduje s knjižnim oglašom uprave »Merkur«, Šelenburgova ulica 6, II.

d Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine šteje 72 z dne 19. novembra 1931 ima sledečo vsebino: Uredba o praznikih. — Uredba o znižanju osebne draginjske določke častnikov in vojaških uradnikov. — Narredba o šolskem odboru pri državnih rudarskih šolah. — Izpremembe in dopolnitve uredbe o skupnem davku na poslovni promet. — Pravilnik o zamenjavi raztrganih ali poškodovanih bankovcev in izplačilu njih koscev. — Razpis k zakonu o razprodajah. — Razpisi: o kontingentiranju prašičev in svinjskega mesa za izvoz v Avstrijo, — o postopanju z inozemskimi pošiljkami čez naše luke, — pojasnilo o jamčenju blaga za kazniva dejanja po carinskem zakonu, — izprememba v razpisu o poslovnem področju pri glavnih carinarnicah. — Razpis o tati na bencol, toluol in ksilol v železnih bobnih. — Tehnični pogoji za državno nabavo avtomobilskih gum. — Razglas finančnega ministrstva o podaljšanju odločbe min. sveta C. št. 51953. — Izločitev dela Kristanvrha v samostojno selo Medvedje selo.

d Železniške legitimacije za upokojeence, invalide in njih rodbine. Vabimo vse upokojeence in njih rodbine, katerim so bile izstavljene železniške legitimacije leta 1927 in jim bo torej potekla petletna doba ob koncu tega leta, da jih po možnosti vrnejo do 10. decembra t. l. finančni direktorji, odseku za računovodstvo v Ljubljani. Za nove železniške legitimacije priložite prošnjam sliko, 10 Din v gotovini in zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice. Železniške legitimacije pa, katerim koncem tega leta še ne bo potekla petletna doba, naj se predložijo za podaljšanje zgoraj omenjenemu uradu vsaj do konca tekočega koledarskega leta. Prošnje naj se vlagajo ob pravem času. Vsi oni upokojeenci in njih vdove, ki imajo bivališče v Ljubljani in še niso prišli po prijave za priznanje draginjskih doklad, se s tem ponovno opozarjajo, da to nemudoma store. Naposled vabimo vse upokojeence in upokojenke, da prilagajo v bodoče vsem morebitnim reklamacijam, vlogam in prošnjam v pokojninskih zadevah tudi zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice ali pa navedejo vsaj številko likvidacijskega lista, ker se na ta način omogoči hitrejša in lažje poslovanje.

d Darovi za Belo krajino. Pisarna Rdečega križa v Wolfovi ulici je prejela: Društvo strojevodij v Ljubljani 500 Din, šola na Zidanem mostu 125 Din, šola Sv. Marko Din 87-50. Iskrena hvala!

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich, 398-2

d Velika tatvina v Storah pri Celju. Okrožno sodišče v Celju zasleduje neznanega vlomilca, ki je vlomil v stanovanje inž. Hruške ter odnesel njegovi ženi Margareti razno obleko, perilo ter nakit, med drugim zlato ogrlico z briljantnim obeskom, vredno 8000 Din, srebrno ogrlico s kamenom in dvema solzama iz ametista, vredno 200 Din, zlato zapestnico z okrasom iz emalja, krasno starinsko delo, vredno 3000 Din ter zlato starinsko damsko uro, ki se uaviša s ključem, vredno 2000 Din.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 766,5, termometer 5,6, relativna vlaga 90%, tiho, oblačnost 10, dež (9,4 mm). V Mariboru je kazal barometer 767,3, termometer 4,5, relativna vlaga 94%, smer vetra W1, oblačnost 10, dež (6,3 mm). Vsa opazovanja ob 7. uri jutraj. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani (5,4), Mariboru 8,8 (4), Zagrebu 9,4 (6,2), Beogradu 11,2 (6,9), Sarajevu (5,6), Skoplju 16,8 (1,8), Kumboru (10) in Splitu 15,3 (12,3). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Četrtek, 19. novembra 1931: Elizabeta. Pravo-slavlji, 6. novembra: Pavao.

Nočno službo imata lekarni Sušnik na Marjiniem trgu in Kurla na Gosposvetki cesti.

■ Izpit za pilota je napravil te dni z odličnim uspehom znani sportnik industrijalec g. Rado Hribar. Čestitamo!

■ Klub primorskih akademikov. Na obnem zboru v soboto se je klub konstituiral tako: predsednik Slavko Ferjančič; odborniki: Bido-vec, Bufon, gđ. Brusova, Benulič, Braček, Lah, Hrovatin, Pavlič, Revizorji: Valentinčič, Višnje-vec, Bačič ml. Za predsednika starešinske družine je bil izvoljen odvetnik dr. Boris Furlan. V odbor na Narte Velikonja, Segar, inž. Gulič, inž. Mačkovšek, ravnatelj Vrtovec in Strekelj. Za revizorje: dr. Breclj in Boštjančič.

■ Vso cenjeno javnost opozarjamo, da bodo gojenci drž. moškega učiteljskega sodelovanjem gojenk ženskega učiteljskega proslavili 100-letnico rojstva Frana Levstika s slavnostno akademijo, ki se bo vršila v ponedeljek 23. novembra ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Spored: Leopold: Ruski odmevi, orkester, — Govor o Levstiku, Fr. Levstik — H. Volarič: Rastanek in zvečer, moški zbor, Fr. Levstik — E. Adamič: Grešnikov molitev, Levstik-Jenko: Dve utvi, sopran solo, Grieg: Solvej-gina pesni in Anitrin glas, trio: violina, čelo

ter klavir, Fr. Levstik — E. Adamič: Ura, Futaj ninaj, Pod zelenim oknom, Psiček laja hov, hov, hov..., ženski zbor, Fr. Levstik — E. Adamič: Deklica in ptič, mešani zbor, Levstikovi zapiski, recitacija, Fr. Smetana: Iz domovine in F. Schubert: Čebela, violina solo, Fr. Levstik: Deseti brat, dramatičen prizor. Vstopnice se dobe v predprodaji pri šolskem slugi na učiteljski.

■ Prosvetno in izobraževalno društvo »Zorac« v Šiški bo priredilo v nedeljo 22. t. m. v salonu pri »Levu« družabni večer. Sodelujejo pevski in mandolinistični zbor »Taborac«, solisti itd. Vabljeni so vsi člani, rojaki emigranti ter prijatelji društva. Vstopnine ni. Začetek ob 18. d Poroki. V nedeljo sta se poročila v Zagorju g. Franc Dmrošek, mizar, in gđ. P. Bantanova iz Potoške vasi ter g. J. Grabnar in gđ. Brenova iz Sela. Iskrene čestitke!

ELEGANTNA DAMA

naroča obleke in plašče v ateljeu
JOSIPINA IGLIČ, Ljubljana
palača Viktorija 2304

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 25-77.

■ Iz bolnišnice. 40-letna služkinja Helena Oman na Podtaboru št. 33 se je danes oparila s kromom na levi roki. — Posestnikov sin 27-letni Anton Žabjek iz Zg. Hrušice je včeraj sekal drva in se usekal v desno koleno. — Pri sortiranju vagonov na glavnem kolodvoru je padel skladiščni delavec Filip Trošč, star 47 let iz Most, Koroščeva ul. 8 ter dobil močne poškodbe na glavi. — Težko se je ponesrečil 25-letni zavirač državnih železnic Pavel Groznik iz Rudnika 78, ki je včeraj padel v Kresnicah z vozečega vlaka. Preveč se je nagnil in mu je na stopnjici spodrsnilo ter je prišel pod kolesa, ki so mu odrezala desno roko, tako da je visela samo na tanki kožici. V bolnišnici so mu morali roko amputirati. — 39-letni predelavec Ciril Šermec iz Jarš št. 47 je včeraj padel v tovarni Saturnus in dobil notranje poškodbe.

■ Nova aretacija mladinskih zlikovcev. Policija prav pridno nadaljuje preiskavo o tatvinah in hudodelstvih znane mladinske tatinke tolpe, ki je toliko časa strahovala razne ljubljanske trgovce ter napadala na samotnih cestah ženske in jim odvzemala ročne torbice. Družba teh mladoletnikov je morala biti zelo številna. Včeraj je policija aretirala novega člana te družbe in sicer 15-letnega Frica D. Kje so se ti mladoletniki našli in na kak način so že v tako zgodnji mladosti začeli zahajati na kriva pota, še ni povsem pojasnjeno. Mogoče jih bo stroga kazen poboljšala in spravila na boljšo pot.

■ Tatovi koles so pridno na delu. Navzlic vsakodnevni tatvinam koles se ljudje še vedno niso izpametovali in še nadalje puščajo svoja kolesa prislonjena navadno ob vhodu kake gostilne ter dajejo s tem priložnost raznim

zlikovcem, da jih ukradejo. Policiji so bile zopet prijavljene tri tozadevne tatvine. Zidarju Valentinu Marinku iz Stranske vasi je izpred gostilne Agnola na Glinah izginilo zeleno pleskano kolo znamke »Paris« vredno 1600 Din. — Ravnotako je zmanjkalo črno pleskano kolo »Gloria« vredno 600 Din izpred stanovanja na Poljanskem nasipu št. 24 mizarskemu mojstru Markiču Matevžu. — Gradbeni tehnik Martin Šver iz Mencingarjeve ulice št. 12 je imel opravka v pisarni Maurič na Dunajski cesti št. 38. Ko se je vrnil iz pisarne, je opazil, da mu je izginilo 200 Din vredno črno pleskano kolo znamke »Puch«.

Maribor

m Novinarski koncert. Mariborski novinarski klub bo priredil na praznik, dne 1. decembra ob 20 uri v Narodnem gledališču koncert, na katerem bodo nastopili solisti ga. Skvarčeva, ga. Zamejce-Kovičeva, gđ. Udovičeva, g. Neralič, g. Sanci in zbori Glasbene Matice, Maribora, Drave in Jadrana. Na klavirju bo premiljal soliste g. prof. Vasilij Mirk. To bo torej izredna glasbena prireditev, za katero se že sedaj zanima vsa mariborska javnost.

m Imenovanje. Kraljevska banska uprava je imenovala gđ. dr. Milo Kovačev, zdravnico v Mariboru, za specialistinjo za rentgenologijo.

m Prva umetniška razstava kluba »Brazda«. Novi umetniški klub »Brazda« se bo predstavil mariborski javnosti dne 6. decembra z otvoritvijo svoje prve razstave v mali dvorani pivovarne Union. Razstava, na kateri bodo zastopani vsi naši domači umetniki, bo odprta do 19. decembra.

m Krstna predstava mladinskih igr. Krstna predstava »Rdeče kapice« mladinske spevolgre Danila Gorinška bo v našem gledališču v začetku decembra.

m Dr. Pfrimer ne pride v Maribor. Avstrijsko in nemško, pa tudi nekatero naše časopisje je te dni poročalo, da se bo voditelj znanega ponesrečenega heimvehrovskega puča dr. W. Pfrimer, ki je bil iz Nemčije izgnan, zopet vrnil v Maribor. Kakor pa doznavamo s poučenega mesta, bo dr. Pfrimer ostal v Švici ali v Italiji. Vsekakor se v Maribor in sploh v Jugoslavijo ne bo več vrnil.

m Božični bazar. Podporno društvo za revne učence v Mariboru bo tudi letos priredilo z začetku decembra svoj običajni božični bazar s čajanko in prosi vse dosedanje dobrotnike društva, da mu ostanejo zvesti tudi v sedanji krizi, ko je mladina bolj ko kdaj poprej potrebna podpore.

m Pred nakupom ruma, slivovke, brinjevca, droženke, brandija (konjaka), likerjev, špirita itd. obrnite se na tovarno Jakob Perhavec, Maribor, Gosposka ul. 9, tel. 25-80. 2280

m Program zimskih sportnih prireditev. Mariborska zimska sportna podzveza bo priredila dne 6. januarja 1932 sankarske tekme ISSK Maribora, 17. januarja klubski dan, 6. in 7. februarja tekme za državno prvenstvo, 14. februarja tekme za prvenstvo podzveze na Pohorju, 21. februarja 50 kilometrsko tekmo Mariborskega smučarskega kluba in 28. februarja podzvezno stalosko tekmo SPD Celje.

m Dom korporacij in javnih institucij. V novo palačo OZUD na oglu Sodne in Marijine ulice se vseljujejo vsi dan nove korporacije in institucije. Sedaj so v palači nameščene že vse delavske strokovne organizacije, nacionalne, ka-

toliške in socialistične. V njej so nadalje tudi že knjižnica delavske zbornice, ekspozitura delavske zbornice, borza dela, delavska posojilnica ter zasebniki, odvjetniki, zdravniki itd. V mesecu decembru bodo pa odprti ambulatoriji, okrevališče, kopališče in vse druge socialne institucije. Tudi po zasebnih stanovanjih so že stranke.

m Gradnja smuške skakalnice. V tork popoldne je bil komisijsni ogled terena za zgraditev nove smuške skakalnice ob vznožju Pohorja za graščino Betnava med Radvanjem in Razvanjem. Komisijo, ki je progo tudi že trasirala, so tvorili naši znani zimskosportni propagatorji gg. Voglar, Jurič, Roglič, Foršnerič in Hribar ter gradbeni strokovnjak g. Evald Koren. Skakalnica bo slala krog 10.000 Din in jo bo gradila tvrdka Ing. arh. Štajner in inž. Jelenc, financirali pa jo bodo mariborski zimski sportni klubi ter mariborska zimska sportna podzveza.

m Kinematografi. Grajski kino predvaja film »Dve ljubezni« (Romanca) z Greta Garbo, kino Union pa Straussovo opereto »Valček čar«.

m Padec pod voz. Pri Sv. Lovrencu na Pohorju je v tork padel pod voz 40-letni hlapec Anton Valentinčič. Ima notranje in zunanje poškodbe po vsem telesu in so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnico.

m Manjše nezgode. Onesvestila se je včeraj 10-letna učenka Anica Horvalova iz Gubčeve ulice na Pobrežju. Zaradi oslabelosti se je na ulici zgrudila 75-letna Ivana Pušnik iz Soštanja in se pri padcu precej pobila po glavi. — Vrtinar Josip Wallner pa se je nevarno vrezal v dlan desne roke. Vsem je nudila prvo pomoč reševalna postaja.

m Mariborski kremarji pred policijo. Tork je bil za mariborske gostilničarje hud dan. Policija jih je vzela na piko ter napravila nič manj kakor 110 ovadb zaradi navijanja cen. Specializirala se je na letošnje novo vino, ki se pri producentih prodaja po 1,75 do 2 Din, po gostilnah pa se toči po 6 do 8 Din. Vse prijave bodo izročene državnemu pravdnstvu v presojo in če bo sestavilo obtožnico, bomo imeli v kratkem velik gostilničarski proces.

m Usodni padec s kolesa. Včeraj krog 1 ure jutraj je začel v Novi vasi stanujoči železniški uradnik Josip Knafele s ceste klice na pomoč. Šel je pogledat in je našel na tleh trgovskega pomočnika Edvarda Peklarja iz Vrline ulice št. 2 z zlomljeno desno nogo. Peklar se je ponoči vozil na kolesu proti domu, na Betnarski cesti pa je tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

m Aretacije. V tork je bilo aretiranih in v policijske zapore odvdenih 6 oseb. Janez Vidovič, Ludvik Kurtus in Jakob Jančič so bili prijeti zaradi beračenja, Anton L. zaradi tatvine, Ludvik O. zaradi razgrajanja ter neznan gluhonem moški zaradi potopejanja.

m Dve nezgodi. V tork se je viničar Franjo Majhen pri cepljenju drv vsekal s sekiro v levo nogo, posestnik Ivanu Janežiču iz Prepolj pa se je pri enakem opravilu snela sekira s toporišča in mu zletela v glavo. Oba se ležita v tukajšnji bolnišnici.

Ptuj

p Umrl so v Ptuj. Reza Toplak, roj. Čeh, posestnica v Spuhlji v 67. letu starosti, Julijana Bohak, hči posestnika iz Krčevine v 21. letu starosti, Radoslav Vuk, sin upravitelja hiralnice, Metod Marušek, 37 let star, posestnik v Hajdini in Roza Svenšek, 65 let stara delavka v Ptuj.

p Znaki gospodarske krize. Pri tukajšnjem okrajnem sodišču so dražbe nepremičnin, posebno pa posestev, na dnevnem redu. Vendar se dražbe večinoma ne morejo vršiti, ker ni — kupcev. Na sodnih deskah je trenutno nabitih nad 100 dražbenih oklicov na preprodajo.

p Tifus. V Ptuj se je pojavil tifus. Ena oseba je bila že prepeljana v bolnišnico, kjer je izolirana na oddelku za kužne bolezni.

p Smrtna kosa. Kakor smo že poročali, je umrl v Vičavi Milan Gregorič, zasebnik, v 52. letu starosti. Pokojni je bil brat poštnega ravnatelja dr. Alojzija Gregoriča. Oče je bil v prejšnjih letih odvetnik v Ptuj. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudstva iz vseh slojev in stanov.

Celje

* Mladinski koncert. V nedeljo 22. t. m. bo ob 4. uri popoldne v Ljudski posojilnici koncert mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj. Mladi pevci v Celju niso več neznan, saj so lani nastopili z otroško opereto. Čisti dobriček je namenjen počitniški koloniji revnih rudarskih otrok.

* Smrtna kosa. V tork 17. t. m. je v Spodnji Hudinji umrl g. Franc Majdič, industrijalec, bivši lastnik paromlina v Jaršah pri Mengšu, star 77 let. Pokojni je bil brat pred letom umrlega industrijca g. Petra Mačiča v Celju. Truplo so prepeljali v Jarše, kjer ga bodo danes popoldne pokopali. Pokojnemu blag spomin, žalujoči rodbini naše sožalje!

* Nezgoda rudarja. 28-letni rudar Jože Ozir je bil 17. t. m. zaposlen v rudniku Zabukovca. Pri delu mu je padel velik kos železa na glavo in ga nevarno poškodoval. Ozirja so prepeljali v celjsko bolnico.

* Nezgoda. 51-letna gospodinja Lucija Flajsova iz Celja je 17. t. m. sekala premog, pa ji je vsled prevelikega napora počila žila na desni roki. Flajsovo so morali oddati v javno bolnico.

* Nogometna tekma. V nedejo 22. t. m. se bo popoldne ob pol 3. uri na Glaziji vršila tekma za prehodni pokal LNP ter za Poškodbeni fond igralcev. Nastopita SK Atletik ter SK Olimp iz Gaberja.

* Dela na Ipavčevi ulici naglo napredujejo in bo cesta kmalu gotova. Promet do javne bolnice je sedaj zelo otežčen, ker morajo bolnike peljati preko Glazije do brvi in od tod prenašati v bolnico. Po končanih delih pa bo cesta pravi okras mesta.

* Mestni kino predvaja do vključno nedelje znameniti zvočni film »Grocek«. Film prikazuje življenje in delovanje slavnega artista Grocka, ki nastopa na odru kot muzikalični klovn. Je to eden največjih zvočnih filmov.

Jz drugih banovin

Napori Nj. Vel. kralja in njegove vlade za obnovo Južne Srbije

Uspeh, na katerega smo lahko vsi ponosni

Podžupan beogradske občine Miloslav Stojadinović se je vrnil v Beograd iz Južne Srbije, kjer se je mudil kot delegat vlade skoro pet mesecev. Zastopnikom beogradskih dnevnikov je izjavil: O obnovi Južne Srbije po strašnem potresu pri nas malo pišejo, vendar je naš narod in država storila za ta kraj po nesreči mnogo. Akcija države v Južni Srbiji je velen značilen uspeh, na katerega smo lahko vsi ponosni. Največji zaslug pri tej obnovi gre Nj. Vel. kralju, ki je pomagal, da ne bo treba prizadetemu prebivalstvu prebiti zimo brez strehe in doma. Kakor vedno, se je naš narodni kralj zopet žrtvoval za svoje ljudstvo. Ko je nedavno zopet obiskal obnovljena sela in mesta, mu je izrazilo tamošnje prebivalstvo vso zahvalo in ljubezen in mu postavilo več spominskih plošč, ki bodo še poznim rodovom pričale o požrtvovalnosti in veliki ljubezni našega narodnega kralja. Zahvala gre tudi kraljevski vladi, ki je ukrenila vse, da je prizadeto ljudstvo dobilo potrebno pomoč. Ministrski predsednik Peter Živković je v spremstvu kralja Aleksandra obhodil vse prizadete kraje v Južni Srbiji. Posebna zasluga pa gre tudi naši hrabri vojski, ki je od prvega dne po katastrofi z vso požrtvovalnostjo pomagala pri obnovi Južne Srbije. Kar so naši vojniki z ofirirji storili v tako težkih okoliščinah in v tako kratkem času, je občudovanja vredno. Ne pretiravam, ako trdim, da je obnova porušeni naselj v Južni Srbiji velika dobljena bitka in velika kulturna pridobitev naše države. Omeniti moramo tudi to, da so pri obnovi Južne Srbije sodelovali vojniki iz vseh krajev naše države, kar priča o solidarnosti in bratski vezi vseh Jugoslovancev, kadar gre za blaginjo skupnosti.

2500 novih domov

Doslej so v Južni Srbiji zgradili 2500 novih domov. Tujci, ki so potevali po Južni Srbiji na Grško, niso našli besede, ko so hvalili delo naše države pri obnovi porušene Južne Srbije. Docela so obnovljena naselja Karadjordjevac, Pirava, mesto Valandovo, Furka, Brajkovi, Balinci, Maradinci, Rabrovo, Čestovo, Davidovo, Mirovce, Miletokovo, Smokvica, Gabrovo, Petrovo, Kovanji, Sermenin, Konsko, Predejci, Negorci, Mrzenci in Demir Kapija. Glede Demir Kapije moram omeniti, da smo jo prestavili bliže postaje in zgradili namesto prejšnje stare turške vasi povsem vzorno naselje

po modernem regulacijskem načrtu. Obnovili so tudi več cerkva, šol, sodnih in vodnjakov. Na novo so zgradili tudi več Sokolskih domov. Državna uprava je zgradila tudi več novih cest, tako lepo tudi za avtomobilski promet sposobno cesto iz Miletokva v Konjsko, ter cesto iz Briljova do Negorc.

Samomor znanega sportnika

V Subotici se je v svojem stanovanju ustrelil znani sportnik Vince Oršić. Ustrelil se je v postelji vprito svoje žene in otrok. Oršić je bil močno udan pijaci. V ponedeljek jutraj je prišel domov docela pijan, nakar ga je žena ozmerjala. Ko se je popoldne prebudil, je začel piti žganje. V tork jutraj ga je žena zbudila in ga opomnila, naj gre v službo, ker se mu sicer lahko pripeti, da ga bodo zaradi nemarnosti odpustili. Oršić pa ni hotel ustati, ni ko je njegova žena prala srajce, je vzel iz nočnega omara samokres in se ustrelil. Bil je pri priči mrtev. Oršić je pripadal starejši sportni generaciji in je bil svoj čas najbolj slaven igralec nogometnega kluba »Bačke«.

b Obesila se je, da ne bi oslepela. V Banji Luki se je obesila 25letna Menisa Poljokan, hčerka uglednega trgovca iz Banje Luke. Nedavno je bila v Zagrebu pri nekem specialistu za oči. Zdravnik ji je povedal, da lahko oslepi, če se ne bo zdravila. To je dekle tako prevzelo, da se je v nervoznosti vzela vrvi in se obesila v svoji sobi. Našel jo je oče že mrtev. Nesrečna mladenka je bila zaročena in bi se morala v petek poročiti. Napisala je poslovično pismo, v katerem pravi, da gre v smrt iz strahu pred slepoto.

b Proti stanovanjski draginji v Splitu. Odbor za pobijanje draginje v Splitu je sestavil interpelacijo na bansko upravo, v kateri povdarja, da so stanovanja v Splitu mnogo predraga in da je treba začeti akcijo za znižanje najemnin. Treba je, da tudi hišni najemniki pomagajo, da se ublaži današnja velika kriza.

b Uradnik kaznilnice zaradi ponedverb v kaznilnici. Bivši kaznilnik kaznilnice v Mitrovici Steva Radjenović je bil zaradi ponedverbe obsojen na 6 let robije. Poneveril je 430.000 Din. Te dni je nastopil kazen v kaznilnici, kjer je bil sam več let uradnik.

b V pijanosti se je izdal. Oročniki v Osijeku so aretirali Franjo Knežević, ki je v pijanosti priznal, da je umoril in oropal nekega starca v Babinji gredi. 9000 Din, katere je pri roparskem umoru dobil, je v nekaj dneh po gostilnah zapil.

Uboga slovenska nezakonska deklica čez noč milijonarka

Ogromna dedščina lepe 20 let stare Štefanije Šeško
iz Pristove pri Sevnici

Sevnica, 17. novembra.

Pred meseci je v Ameriki umrl Špan Martin, rojen na Pristovi pri Planini, in je zapustil 27.000 dolarjev premoženja, to je približno poldrugi milijon dinarjev. Dedinja te ogromne zapuščine bo njegova nezakonska hčerka lepa 20 let stara Šeška Štefanija, stanujoča na Pristovi, okolica

Planina pri Sevnici.

Dekle si je doslej služilo večinoma z dnino trd kruh, kar ji pa po prejemu dedščine kot milijonarki ne bo več treba.

Kako je bilo dekle kot revno zapuščenca, tako se sedaj zanimajo za njega ženini iz raznih slojev. Dolarji so privlačni in tudi zapeljivi!

O skrivnostnem morilecu Alojza Pirca ni sledu

Razburjenje v vsem kamniškem srezu zaradi umora v Radomljah

Kamnik, 18. novembra.

Zagonetni nočni napad v vasi Hudo pri Radomljah, o katerem je »Jugoslovan« že danes na kratko poročal, je postal predmet vseh razgovorov v celem kamniškem srezu in ni povzročil nič manjšega razburjenja kot pred meseci umor župnika Kušarja v Mengšu. Toda tu je bilo takoj jasno, da je šlo za roparski umor, dočim si v sedanjem slučaju nihče ne more razložiti pravega vzroka umora.

Naše večerjane poročilo, ki smo ga posneli iz raznih govorice, je deloma nekoliko netočno. Ker so danes krožile o tem dogodku in vzrokih najrazličnejše govorice, se je naš dopisnik podal v Hudo, kjer je izvedel natančen potek dogodka, kakor sta ga opisali žena in rejenka ranjkega Pirca.

72-letni Alojzij Pirc je bival s svojo ženo Magdaleno v mali lični hišici v vasi Hudo pred Radomljami, na vzhodni strani Holmške cerkvice. Bila sta poročena že 43 let in Pirc je vedno želel, da bi dočakala oba še zlato poroko. Ker nista imela otrok, sta vzela k sebi ženino nečakinjo Marijo Kočar, ki je sedaj stara 28 let. Marija je skupno s Pirčevno ženo opravljala vsa domača dela, 3 leta pa je bila zaposlena v tovarni Remec na Duplici.

Kaj pripoveduje Marija Kočarjeva

V usodni noči je Pirčeva žena šla pozno spat. Še ob pol 1. uri je pogledala okrog hiše, ako je vse v redu. Pol ure kasneje pa je zbudilo vse tri močno lajanje in cvilenje domačega psička, ki je bil zaprt v hlevu. Temu je sledilo močno razbijanje po vratih. Pirc je takoj vstal, da pogleda, kaj se godi zunaj, med tem pa je že prišla iz podstrešne sobice Kočarjeva in oba sta stopila na dvorišče. Takoj sta opazila, da so vrata v hlev odprta. Pirc je bil nejevoljen nad to malomarnostjo domačin, toda Kočarjeva mu je zagotovila, da je s ključavnico zaklenila vrata. Res je na tleh ležala razbita ključavnica. Ko sta se vracala v hišo, je nekdo zagnal v smer od dvorane proti njima pest smeti, toda opazila nista nikogar, ker nista imela luči. Ko je Kočarjeva še zaklepala dvorišna vrata, je Pirc odšel k večnim vratom, da spusti v hišo psička, ki je cvilil in praskal

Ali sta sumljiva vlomilca v zvezi z umorom

Na treh krajih preprečeni v lomi v kamniškem okraju

V isti noči, ko je bil umorjen Alojzij Pirc, sta bila v neposredni bližini poskušena dva vloma in sicer v trgovino pri Kancu v Radomljah in v posojilnico na Homcu. O vlomilcih pripovedujejo, da sta bila dva, vendar so ju povsod prepoznali. Na Homcu ju je prepoznal hlapec menda ravno ko sta polžuvala odpreti z vitrihom vrata. Natančno je videl, da sta bila dva. Nekateri so mnenja, da sta najbrž tudi ta dva skušala vlomiti pri Pircu.

Brez dvoma sta bila to ista vlomilca, ki sta naslednjo noč, to je od torka na sredo, spravila pokoncu vse prebivalce Maistrove ulice. Skušala sta vlomiti v trgovino urarja Vilka Cerarja, a sta bila prepoznana. Dogodek, katerega danes živahno komentira ves Kamnik, in ga spravlja v verjetno zvezo z umorom v Hudem in preprečenima vlomoma v Radomljah in na Homcu, se je pripetil takole:

Pomočnico svetlolikalnice in kemične pralnice g. Šavs v Maistrovi ulici, ki spi v sobi tik prodajalnice, je nekako ob pol polnoči zbudil nenavaden šum v veži. V začetku je mislila, da se je vrnil kdo izmed domačin, ko pa drsajoči koraki le niso pomehali, je postala vznemirjena, zlasti še, ker je opazila, da se giblje po steni pramen svetlobe, ki je prihajal skozi ključevalno luknjo v sobo. Prepričana je bila, da je ta svetloba žepne baterije in da so v veži tatovi. Ko je začela še šumenje okrog vrat, je od strahu skoraj ni mogla premakniti. Vlomilca, katerega sta gotovo hotela priti do zaloge čevljev v trgovini g. Šavs, sta kmalu izprevidela, da ne moreta vlomiti in sta se podala na dvorišče. G. Šavs, ki še ni zaspal, je skozi okno spalnice opazil na stenah dvorišča svetlobo žepnih baterij. Stopil je k oknu in videl, kako dva moška nakladata na roke obleke, ki jih je g. Šavs po očističenju sušil na dvorišču. Pobralla sta malone že vsa obleka. G. Šavs se ni upal na dvorišče, ker bi ga vlomilca lahko pobila, pač pa je stekel na ulico in poklical ljudi. Lopova sta najbrž to opazila, pometala sta obleko na tla in se spustila v beg. Splezala sta na dvorišni zid in od tod po strehi proti gostilni »Grajski dvor«, kjer sta skočila na tla in izginila v temnih, ozkih ulicah. V Maistrovi ulici se je medtem nabralo precejšnje število ljudi, ki so uprizorili pravi lov za obema vlomilcema. Slučajno pa prav v oni uri niso mogli najti nobenega orožnika, niti policajca in vlomilca sta srečno ušla.

Pol ure kasneje se je vracal neki Kamničan s svojim avtomobilom iz Ljubljane. Na Duplici je srečal dva moška, ki sta imela kape globoko potisnjene na oči, preko ust pa temen šal. Brez dvoma sta bila to kamniška vlomilca.

Vlomilca sta prišla v vežo hiše št. 22 v Maistrovi ulici na ta način, da sta z vitrihom

odprla večna vrata. Na levi strani veže je vhod v urarsko in zlatarsko trgovino g. Vilka Cerarja, na desni pa vrata v trgovino g. Šavs. Najprej sta polžuvala vlomiti v Cerarjevo trgovino, da bi se založila z urami in zlatino, toda je opremljena s patentom in samo gosp. Cerar pozna njeno skrivnost. Ker tu nista ničesar opravila, sta polžuvala priti do čevljev v trgovini g. Šavs, toda vrata ste bila zaklenjena od znotraj in ključ v vratih! Po tej dvojni smoli sta se hotela zadovoljiti z oblekami na dvorišču, toda tudi tu jima je izpodletelo. Domače razmere jima prav gotovo niso bile znane, ker bi sicer vedela, da ima spalnica okno na dvorišče in da spi v trgovini pomočnica.

Orožništvo marljivo zasleduje oba vlomilca, katerima so se v dveh dneh ponesrečili trije vlomi.

Obširna racija ljubljanske policije

Ljubljana, 18. novembra.

V Ljubljani so se v zadnjem času množili najrazličnejši vlomi in ropi. Človek skoro ni več varen, ako gre v mraku po samotni cesti. Policija ima na nogah vse svoj aparat, ki se trudi, da bi zasledil zlikovce. Poročali smo že, da so aretirali veččlansko družbo mladoletnih tatov. Policija je upravičeno sumila, da mora biti še neka druga družba na delu, ki se prav posebno udejstvuje pri tatvinah obleke in perila.

Danes v zgodnjih jutranjih urah je izvršila dve raciji, ki sta prav dobro uspeli. Policijski agenti so najprej ob 6. zjutraj preiskali periferijo Ljubljane, nato pa ob 9. zjutraj središče mesta ter so aretirali preko 30 raznih sumljivih brezposelnih tipov. V južnem delu mesta so odkrili gnezdo, kjer so našli in zaplenili polno različnih oblek in perila, o katerem upravičeno sodijo, da izhaja iz raznih vlovov. Med zaplenjenimi stvarmi je mnogo moških, ženskih in otroških oblek, dalje perila, kakor srajce in druge stvari, nadalje klobuki, čevlji, dežniki, dežni plašči in sploh vse, kar človek rabi za zimo.

Policija prosi vse osebe, pri katerih je bilo v zadnjem času vlomljeno, da se zglašijo v uradnih urah od 8.—12. in od 16.—18. na policiji v kriminalnem oddelku soba št. 24 ter pregledajo ukradene predmete.

Od prijetele je policija izročila 6 sodišču, druge pa večinoma poslala s prislilnimi potnimi listi domov, ker se je izkazalo, da ti delomneži sploh ne povprašujejo za delom, kmetje pa tožijo, da jim primanjkuje delavcev.

Zločinec, ki požiga gospodarska poslopja

Zažgal je veliko gospodarsko poslopje v Černečah pri Dravogradu

Maribor, 18. novembra.

V ponedeljek zvečer je bil v Černečah pri Dravogradu, kakor se domneva, podtaknjen ogenj v gospodarskem poslopiju graščaka Kirehnerja. Poslopje je bilo v hipu v plamenih. Domači in dravogrski gasilci so mogli rešiti samo živino in orodje, velika zaloga sena, slame in drugih pridelkov skupaj z velikim gospo-

darskim poslopijem pa je do tal pogorela. Le s težavo so mogli obraniti pred ognjem sosednja poslopja. Nastala škoda znaša preko 80.000 Din in ni v celoti krita z zavarovalnico.

Kdo je ogenj podtaknil, se doslej še ni dalo ugotoviti. Gotovo pa je moral to storiti isti zločinec, ki je zažgal letos tudi že štiri druga gospodarska poslopja v tamkajšnji okolici.

Naivna zgodba roparskega napadalca

Zanašanje na lahkovernost policije in sodišča

Maribor, 18. novembra.

Že včeraj smo na kratko omenili, da se je zglasil na policiji neki 24-letni delavec Franc R. s Pobrežja pri Mariboru in povedal, da je on tisti roparski napadalec na iz bolnišnice odpuščenega delavca Jurija Beka iz Slovenskih goric, katerega iščejo. Službujoči uradnik je mladeniča debelo pogledal, kajti doslej ni bila navada, da bi se roparski napadalec sami oglašal na policiji in tako meni nič tebi nič priznavali svoje dejanje. In zgodba, katero je Franc R. povedal službujočemu kriminalnemu uradniku, je bila zares drugačna, kakor je prijava Jurija Beka.

Franc R. je namreč dejal, da roparskega napada sploh ni bilo. Bil je sicer res on tisti neznanec, ki je našel Beka v Vlahovičevi gostilni na Aleksandrovi cesti in ga potem spremil po cesti proti Sv. Petru do vzhajajočega Melskega hriba, a napaden da je bil pravzaprav on, ne Bek. Ko sta bila pod Melskim hribom, tako je

dejal Franc R., se mu je Bek nenadoma približal z abnormalnimi seksualnimi nameni in ga toliko časa nadlegoval tudi dejansko, da je bil primoran udariti ga in podreti na tla. Ko je Bek obležal na tleh, se je on odstranil, ne da bi mu bil vzel denar, kakor je napadeni izpovedal.

Ta povest se je zdeli policijskemu uradniku kaj malo verjetna in res se je že kmalu izkazalo, da je od začetka do konca izmišljena. Franc R., katerega je napadeni in oropani Bek natanko opisal, se je nekaj časa skrival, ko pa je izvedel, da so mu že na sledu in da ga pobreški orožniki iščejo, je spoznal, da mu ni pomoči, če ne spelje vse zadeve na drugačen tir. Zato si je pač izmisli navedeno zgodbo in se sam napotil na policijo. Bil je seveda trdno prepričan, da mu bodo tam verjeli. Zaenkrat se je uračunal, kajti izročili so ga sodišču, kjer bo v preiskovalnem zaporu lahko premišljal o svoji naivnosti in nejevernosti policije.

Dve vlomni tatvini v Poljčanah

Majhen plen

Poljčane, 17. novembra.

Od zadnjega vloma, izvršenega v marcu v Belcerjevo trgovino v Sp. Poljčanah, smo imeli pri nas razen manjših »vlomčkov« in tatvin do danes mir. Davi pa se je po kraju in okolici kar na mah raznesla razburljiva vest o dveh vlovih, in to v hotela Baumann in Mahorič v Peklu. Kje je bil vlom prej izvršen, ni dognato, vsekakor pa sta morala biti oba izvedena po 2. uri po polnoči, ker so v obeh hotelih imeli še opravka ob 1. oziroma ob 2. s potniki, ki so tod iskali prenočišča.

Oba hotela sta ob glavni cesti oddaljena drug od drugega kakih 100 korakov. Da bi ju (po vsej priliki sodeč, sta morala biti najmanj dva, eden, ki je oprezoval in drugi, ki se je odpravil v notranjost na nečeden posel) slučajno mimoidoči ne videli in ne zmotili, sta vlomila v hotel Baumann s stranske, povsem temne nerazsvetljene strani in to skozi okno posebne sobe, ki je sicer zapazeno s križi.

Toda ta ovira je bila kmalu strokovnjaško prežagana. V tej sobi je zlikovec pobral več namiznih prtov, medtem ko je gramofon pustil na mestu. Nato je šel v točilnico, kjer je vdrl v miznico. Iz nje je izmaknil za krog 100 Din drobiža, 1 dolar in še nekaj denarja tuje valute. Pustil pa je tudi tu v miru krog 20 komadov srebrnega jedilnega orodja. Bržčas mu je šlo predvsem za denar in ker se je nadejal tega dobiti pri Mahoriču, je poskusil srečo še tam.

Tu pa je prišel v notranjost skozi kuhinjo, potem ko je bil tudi tod prej prepilil železen križ na oknu. Pobral je tam nekaj malenkosti, se pošteno naježilo še tople pečence ter se potem skozi okence, kjer podajajo jestvine — kuhinja je bila zaklenjena — splazil v gostilniško sobo. Tudi tu je bil plen nevreden vloga. Našel je le pelinkovac in cigarete, s čimer je bila natakarka še nedolgo postregla pozne potnike, a o denarju ni bilo duha ne sluha.

Naše orožništvo, ki je bilo o vlovu obveščeno okrog 7. ure, predržižeže z vso skrbnostjo zasleduje. Da bi le skoraj prišli pravici v roke, to je želja zdaj vsega prebivalstva!

Čudna dogodivščina plesarskega mojstra

Ljubljana, 18. novembra.

Prav čuden doživljaj je doživel neki plesarski mojster iz Ljubljane. Stvar je precej tragična, ne pogreša pa tudi humorja.

V soboto zvečer so se sešli v gostilni Troha ob Ljubljani trije mladi Bosanci, 27-letni Bešič B., 24-letni Mošo D., 24-letni Lazo V., ter 19-letna Jožica, ki je, čeprav še tako mlada, že ločena žena. K družbi je priselil še nas plesarski mojster ter je začel dvoriti Jožici. Jožica je na policiji pripovedovala, da ji je ponudil vino, radi katerega ji je postalo slabo in je padla v omedlevico. Nagovoril jo je, da ga spremi. Z gosko, ki jo je kupil za 80 Din pri gostilničarki, sta počasi korakala proti Prislilni delavnici in sta se v senci dreves ustavila. Jožica pravi, da jo je začel M. nagovarjati k različnim dejanjem, kar pa je ona odklonila. Možakar je postal nasilen, naka je ona začela kričati. Prihitieli so navedeni trije Bosanci ter ga vrgli ob tla. Kaj se je zgodilo potem, ona ne ve, ker je postala nezavestna.

Malo drugače je na policiji pripovedoval zadevo plesarski mojster. Do napada pod senco dreves se njegovo pripovedovanje kolikor toliko ujema z izjavo Jožice. Glede napada Bosancev pa trdi, da so ga podrli na tla in ga držali. Jožica pa mu je medtem preiskala žep in mu vzela 2 bankovca po 1000 Din, ter 1 ali dva bankovca po 100 Din, nakar so vsi štirje izginili v noč. Plesarski mojster je stvar takoj prijavil policiji, ki je še isto noč poslala policijsko patroljo, ki je storilce izsledila in vta knila v policijski zapor. Pri zaslišanju so vsi aretiranci zanikali, da bi nasilno postopali s plesarskim mojstrom, posebno pa so zanikali dejanje tatvine. Policija jih je navzile temu pridržala v zaporu in jih bo izročila sodišču.

Prav čudna je bila odisejada kupljene goske. Med napadom se je seveda uboga goska prestrašila in je odfrtala naravnost v Ljubljano. Zjutraj je našla gostilničarka gosko, za katero je dobila 80 Din, in je že mislila, da se je za Martinovo nedeljo spremenila v pečenko, pred svojo gostilno povsem mirno plavajočo na Ljubljani. Goska se najbrže ni preveč zanimala za dejanja svojega kupca ter je raje odplavala v svojo domaćijo. Če bi znala govoriti, bi lahko služila kot pomemben corpus delicti.

Šmarje pri Jelšah

Cerkveni pevski zbor iz Rogatica bo priredil na god sv. Cecilije, svoje patrone, v nedeljo 22. novembra t. l. ob pol 16. uri koncert v tukajšnji farni cerkvi. Predvajali bodo 11 primernih cerkvenih pesmi. Ker so taki koncerti v naših krajih zelo redki, pričakujemo obilno udeležbo.

Medija-Izlake

Naraščanje vode. Zaradi neprestanega deževanja je Medija silno narasla, prestopila bregove ter preplavila cesto. Pokazalo se je, da je nov most na Podlipovci pri Rozini silno potreben. Mlinarji so bili radi naraščanja vode silno v skrbih in so po nekod izpraznili mline.

Jesenice

Opozarjamo na sobotno in nedeljsko uprizoritev trodejanke »Pri belem konjčku«. Iskreno vabljeni vsi prijatelji Sokolstva! Zdravo!

Nogometna tekma. V nedeljo popoldne se je odigrala na sportnem igrišču v Kurji vasi nogometna tekma med domačima kluboma »Bratstvom« in »Svoboda«, ki je končala v razmerju 3:2 v dobro prvih.

Radio

Ljubljana, četrtek, 19. novembra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Anton Bajec: Italijanska. 19.30 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 20.00 Prenos iz ljubljanske opere »Kotlana«. 22.30 Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, četrtek, 19. novembra. 11.05 Plošče. 12.00 Zvonenje. 12.05 Opoldanski koncert. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Jazz. 20.00 Medicinsko predavanje. 20.30 Prenos iz Ljubljane. 22.50 Radio orkester.

Zagreb, četrtek, 19. novembra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.00 Balalajke. 19.35 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Prenos iz Ljubljane.

Praga, četrtek, 19. novembra. 11.00 Plošče. 12.15 Plošče. 12.35 Brno. 15.00 Bratislava. 17.35 Mladinska ura. 18.15 Gospodarska kriza in kriminalistika. 19.00 »La Trouvère«, opera. 22.20 Zvočni film.

Ljubljana, petek, 20. novembra. 11.30 Solška ura: Slavbe na koleh, prenos s ljub. barja (vodi šolski upravitelj g. Potočnik). 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 Gospodinja in sodobno stanovanje (V. Hume). 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 O Hofandiji predava v nemškem jeziku gđ. Gerra van den Boogaard. 20.00 Školska ura: Sokolstvo a bivšoj Austro-ugarskoj monarhiji (dr. Miša Matič). 20.30 Večer konservatoristov. 22.30 Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, petek, 20. novembra. 11.05 Radio orkester. 15.00 Solški radio. 15.45 Plošče. 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Predavanje. 20.30 Vokalni koncert ge. Sofije Davidove. 21.00 Saksofonski koncert Ilje Todovića. 21.20 Večerni koncert. 2.30 Poročila. 22.50 Plošče.

Zagreb, petek, 20. novembra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.30 Komorni koncert godalnega kvarteta. 20.00 Prenos iz Beograda. 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Poročila in vreme. 22.40 Plesna ura, poučuje Gjuro Tudić.

Praga, petek, 20. novembra. 11.00 Plošče. 11.55 Plošče. 12.35 Moravska Ostrava. 14.10 Plošče. 15.00 Brno. 17.05 Kvartet. 19.20 Večerni koncert. 20.20 Simfonični koncert. 21.00 Lahka glasba. 21.20 Plošče.

Doklade državnega prometnega osobja

Beograd, 17. novembra. AA. Predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev je na predlog finančnega ministra predpisal uredbo o draginskih dokladah državnega prometnega osobja.

I.

Osebnostne draginske doklade

§ 1.

Draginski razred (§ 27 zakona o državnem prometnem osobju) obseja področje tistega kraja, v katerem je sedež oblasti, kjer je nameščenec postavljen.

§ 2.

Nameščencu, ki začasno vrši službo izven kraja, kjer je postavljen (§ 84, odstavek 1 zakona o državnem prometnem osobju) pripade v vsakem primeru osebna draginska doklada tistega draginskega razreda, v katerega spada kraj, kjer je postavljen.

§ 3.

1. Če sta mož in žena državna nameščenca v položajih skupini in stanujeta v istem kraju, ne moreta vsak posebej dobiti popolne osebne draginske doklade, nego se enemu od njiju, in sicer tistemu, ki ima manjšo doklado, če nista enaki, zmanjša na polovico.

2. Izjemno se jima osebna draginska doklada ne zmanjša, čeprav stanujeta v istem kraju, če biva ločeno v svrhu ločitve zakona, ne glede na to, ali je ločitveni proces izvršen ali ne.

II.

Rodbinske draginske doklade za ženo

§ 4.

1. Rodbinske draginske doklade za ženo pripadajo samo zakoniti ženi.

2. Nameščencu islamske veroizpovedi, ki ima več žen, pripada rodbinska draginska doklada samo za eno ženo.

§ 5.

Rodbinske draginske doklade za ženo ne pripadajo:

- kadar je žena aktiven ali upokojen državni nameščenec;
- kadar je žena v službi države kot kontraktualna uradnica, dnevničarka ali honorarna nastavljenka;
- kadar ima žena več ko 200 Din čistih mesečnih dohodkov;
- kadar živi žena ločeno od moža v svrhu izvedbe ločitve zakona, ne glede na to, ali je ločitveni proces izvršen ali ne.

§ 6.

Izjemno od pogojev v točki c) prejšnjega paragrafa pripadajo možu rodbinske draginske doklade za ženo, kadar nastopi prvi odstavek tretjega paragrafa, ne glede na to, ali se zmanjšajo moževi ali ženi osebne draginske doklade.

III.

Rodbinske draginske doklade za otroke

§ 7.

1. Rodbinske draginske doklade za otroke pripadajo za vsakega v zakonitem zakonu rojenega ali pozakonjenega otroka.

2. Rodbinske draginske doklade za pozakonjene otroke pripadajo od prvega dne po tistem mesecu, v katerem je otrok pozakonjen.

§ 8.

Rodbinske draginske doklade za otroke ne pripadajo:

- kadar ima otrok v javni ali privatni službi več ko 200 Din čistih mesečnih dohodkov v denarju ali v naturi;
- kadar se otrok nahaja v javnem, civilnem, vojaškem, vzgajališčnem ali dobroteljem zavodu doma ali v tujini, in uživa brezplačno vzdrževalnino, katere vrednost znesi več kakor 200 Din mesečno;
- kadar otrok od domače ali tuje ustanove dobiva šolsko ali znanstveno stipendijo, podporo ali dar, ki znaša več ko 200 Din mesečno;
- kadar stoji otrok v trgovino, obrt ali kako podjetje kot učenec in mu delodajalec da potrebno vzdrževalnino;
- kadar ima otrok več ko 200 Din čistih mesečnih dohodkov od lastnega imetja, posredno ali neposredno.

§ 9.

1. Izjemno pripada rodbinska draginska doklada za otroke tudi še po 16. letu starosti in to pod pogoji predhodnega paragrafa

- a) za hči, ki vodi očetu vdovu gospodinjstvo in to do možitve ali polnoletnosti;
- b) za otroke s telesno ali duševno hibo in nesposobnega za zaslužek;
- c) za otroke, ki se šola doma ali v inozemstvu v kak javni ali priznani privatni šoli s splošnim ali strokovnim podukom za čas, za kateri ga šolska uprava smatra za svojega rednega učenca, najdalje pa do 24. leta starosti oziroma dokler se otrok ne omoži ali oženi ali pa služ obvezni vojaški rok.

2. Obisk večernih tečajev se glede rodbinskih doklad ne smatra za šolanje.

§ 10.

1. Če sta oče in mati državna uslužbenca, pripade rodbinska draginska doklada očetu. V primeru, da vodita oče in mati ločeno življenje v svrhu ločitve zakona pripade dodatek mater, če otrok živi pri njej in ga ona vzdržuje.

2. Če je samo mati v državni službi, potem nima pravice na rodbinsko draginsko doklado za otroke niti v primeru, da je oče siromašen ali nesposoben za zaslužek.

3. Če je ženska državna uslužbenka ponovno poročena, ima pravico na rodbinsko doklado za otroke iz prvega zakona.

4. Če žena, ki je v državni službi, živi ločeno od moža, dobi rodbinsko doklado za otroke žena, če otrok pri njej živi in ga ona vzdržuje.

IV.

Splošne odredbe

§ 11.

1. Državni uslužbenec, ki se nahaja v službi v inozemstvu pri kak državi ustanovi, bodisi stalni ali začasni, ima pravico na osebno draginsko doklado

- a) v državi z omajano valuto v dinarjih;

- b) v državi z zdravo valuto v denarju dotične države;

- c) če se vrednost menja, se bo računalo v švicarskih frankih, računajoč dinar al pari, če je pa vrednost večja, se bo računalo za dinar znesek, ki je enak švicarskemu franku.

2. Rodbinska draginska doklada pripada po tej odredbi samo za one člane rodbine, ki z uslužbencom živijo v inozemstvu.

§ 12.

Izjemoma pripada osebna in draginska doklada v dinarjih uslužbencom

- a) ki se radi posebnega zdravljenja ali okrevanja od bolezni (§ 86 zakona o državnem prometnem osobju) nahajajo v inozemstvu;

- b) ki se nahajajo v inozemstvu radi izpolnitve v interesu državne službe, (§ 88 zakona o državnem prometnem osobju.)

§ 13.

Brezplačno zdravljenje v javnih bolnicah (§ 98 zakona o državnem prometnem osobju) ne vpliva na pravico sprejemanja osebne in rodbinske draginske doklade.

§ 14.

Kot čisti dohodek se smatra po tej uredbi dohodek, ki ostane, če se od bruto dohodkov odbijejo bremena javnih dajatev.

§ 15.

Nesposobnost za zaslužek po tej uredbi morata potrditi dva prometna zdravnik.

§ 16.

1. Za sprejemanje rodbinskih dodatkov morajo uslužbenec predložiti pri blagajni prijave, ki jih bo predpisal finančni minister. Če se prijave ne predložijo v roku 3 mesecev, računajoč od dneva dobljene pravice, pripada dodatek od prvega dneva meseca, v katerem je bila prijava predložena.

2. Poleg prijav mora predložiti uslužbenec dokazila, na katera opira pravico na rodbinsko draginsko doklado.

3. Vsaka sprememba, ki ima za posledico izgubo draginskih doklad, se mora najdalje 30 dni po nastopu prijaviti. Za postopek, ki bi bil temu nasproten, odgovarja uslužbenec po § 17 te uredbe.

§ 17.

Uslužbenec, pri katerem se ugotovi, da je predložil neresnično prijavo in sprejel draginsko doklado, izgubi za eno leto vse pravice, nakazano vsoto pa mora vrniti po odredbah § 69 zakona o državnem prometnem osobju. Sklep o izgubi pravic sprejme finančni minister. Poleg tega pride lahko državni uslužbenec še v disciplinarno preiskavo in je lahko obtožen prevare. Sklep o disciplinarnem postopanju in tožbi prejme prometni minister.

§ 18.

Vsa potrebna pojasnila bo izdal finančni minister. Pritožbe glede sporov, ki lahko nastanejo na podlagi te uredbe, se vlagajo preko prometnega ministrstva na finančno ministristvo.

§ 19.

Ta uredba stoji v veljavo prvega naslednjega meseca po njeni objavi v »Službenih novinah«. S tem dnem preneha veljati sklep ministrskega sveta o draginskih dokladah državnih uslužbenih V. R. 43.300-24 s spremembami in dopolnitvami, v kolikor se nanašajo na državno prometno osobje ter osebno in rodbinsko draginsko doklado z dne 22. septembra 1931.

Sveže

ribje olje

iz lekarne Dr. G. PICCOLIJA v LJUBLJANI se priporoča bladem in slabotnim osebam.

Objava.

Gospod finančni minister je s svojim rešenjem št. 82.992 z dne 14. novembra 1931. leta odredil, da se od 17. novembra t. l. stavijo iz prometa koleki po 250—dinarjev, izdani v promet dne 1. oktobra 1929. leta, oranžne barve, in po Din 20—, izdani v promet dne 1. februarja 1927. leta, ružave barve. Rok za izmenjavo je 90 dni, t. j. od 17. novembra 1931. l. do 14. februarja 1932. leta. Uprava Državnih Monopolov — Oddelek prodaje Pr. Br. 36.246. A. A. 2393

Oglašujte v Jugoslovanu!

Štajerska 2369

namizna jabolka

prodaja

Gospodarska zveza v Ljubljani

2369

2369

2369

2369

Sokolstvo

Kako raste jugoslovansko Sokolstvo

Te dni je izšel v založbi Jugoslovanske Sokolske Matice sokolski koledar z izredno pestro in zanimivo vsebino. Najvažnejše poglavje, ki zanimala danes vsakega Sokola, bo gotovo statistika jugoslovanskega Sokolstva. Statistiko je prav skrbno sestavil savezni statističar brat Verij Svažger, za kar mu bodi izrečena iskrena zahvala. Posebno zanimiva je statistika jugoslovanskega Sokolstva od leta 1921. do 1931. Leto 1921. lahko smatramo za začetek jugoslovanskega Sokolstva. Po svetovni vojni v letih 1919. in 1920. se je vršila likvidacija oziroma fuzija bivših plemenskih sokolskih zvez, t. j. Srbskega Sokolskega Saveza, Hrvatskega Sokolskega Saveza in Slovenske Sokolske Zveze. Na prvi glavni skupščini Sokolskega Saveza Srbov, Hrvatov in Slovencev v Mariboru 29. VIII. 1920 se je izpremenilo ime Sokolskega Saveza v »Jugoslovanski Sokolski Savez«, ki je obstojal do vstopa v Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. Likvidacija bivšega JSS se je izvršila na izredni glavni skupščini dne 15. decembra 1929 v Beogradu.

Statistični pregled izkazuje, da je imel Jugoslovanski Sokolski Savez v prvem letu svojega obstoja leta 1921: 25 žup, v katerih je bilo 361 društvo, članstva je bilo 38.095, naraščaja 7.620, dece 13.581, tedaj vseh sokolskih pripadnikov 59.196. Društva in članstvo je polagoma naraščalo leto za leto in v najkritičnejši dobi našega Sokolstva, po odcepu enega dela hrvatskega Sokolstva je štel JSS leta 1924: 25 žup, 432 društev, 47.050 članstva, 10.938 naraščaja, 16.775 dece, tedaj vseh pripadnikov 74.763, sokolskih domov 44 in članov v kroju 4.873. Število pripadnikov je nato nekoliko nazadovalo v letih 1925, 1926 in 1927. Dvignilo se potem v letih 1928 in 1929. Največji porast pa izkazuje statistika v letih 1930 in 1931.

Po združitvi vsega jugoslovanskega Sokolstva v Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je sokolska ideja zajela ves jugoslovanski narod. Uspeh se je pokazal takoj v prvem letu obstoja novega Sokola, kljub temu, da so mu nasprotniki napovedovali kratko življenje. Iz sokolskih vrst so izginile vse prejšnje plemenske mržnje, vse kar sokolsko in jugoslovansko čuti, se je združilo pod močnim praporom Saveza SKJ.

Statistični podatki za leto 1930 so naslednji: 23 žup, 695 društev, 55.473 članov, 11.258 članic, 14.937 telovadcev, 3.789 telovadk, 10.822 moškega in 5.341 ženskega naraščaja, 17.228 moškega in 14.384 ženske dece, tedaj vseh pripadnikov 114.506. Sokolskih domov je bilo 95, članov v kroju 7.097 in članic 255.

V letu 1931 pa je število izredno poskočilo, pokazala sta se tak napredek in porast, da sta vzbudila zanimanje in pozornost tudi izven mej naše države. Savez SKJ je štel dne 1. oktobra 1931: 25 žup, 1550 društev, 109.637 članov, 18.782 članic, 27.751 telovadcev, 6.021 telovadk, 19.709 moškega in 8.528 ženskega naraščaja, 42.633 moške in 32.414 ženske dece, tedaj vseh pripadnikov 231.703. Sokolskih domov je bilo 119, članov v kroju 10.105 in članic 441.

Zanimivi so dalje tudi naslednji podatki: vadiateljev z izpitom je bilo 836, vadiateljic 222, javnih nastopov je bilo 826, knjižnic je 519, godb 72, praporov 191, otroških igrišč 296. Po številu društev so najmočnejše naslednje župe: Osijek 142, Zagreb 125, Niš 109, Mostar 108, Skopje 92, Maribor 88 itd. Sokolskih domov je največ v Dravski banovini in sicer imajo župa Ljubljana 19, Kranj 14, Maribor 10, Celje 7 in Novo mesto 3. Po 1 sokolski dom ima pet žup. Statistiko za župe Dravske banovine priobčimo prihodnjic. Zdravo!

Telovadna akademija na Jesenicah

Sokolsko društvo Jesenice je priredilo v soboto zvečer v svojem domu ob Prosvetni cesti krasno uspešno akademijo. Udeležba občinstva je bila častna.

Akademijo je otvoril moški naraščaj s prostimi vajami »osmorica«, tej točki je sledila »osmorica«, skupinske vaje članov; obe točki sta bili dobro naštudirani in tudi dobro izvajani. Kot tretjo točko programa je izvajala seštra Mici Lahova »ritmični valček«, s čimer je naravnost briljirala in jo je tudi občinstvo nagradilo. Prvi polčas je zaključil ženski naraščaj z ritmično igro »Slepe mišice«, kar je navzočnim zelo ugajalo. V drugi polovici akademije so nastopili člani (vzorna vrsta) na bradlji. Gledalci so se čudili telovadcem, ki so se z vratolomnimi vajami igrali kakor mačka z miško. Za tem je nastopil zopet ženski naraščaj »Mistični ples«. Naravnost divna točka je bila sedma, ko so članice predvajale »Prolječe«. Skupina članic je predstavila — cvet, ko usahne, ko odpada listje. Silo Sokola-telovadca pa so predstavljale skupinske vaje članov v »deveterici«, s čimer je bil telovadni del akademije zaključen.

Za tem je sledilo več pevskih točk moškega oziroma mešanega zbora sokolskega pevskega zbora, pomešanega s pevskim zborom »Sloga«. Ne smemo pa pozabiti še organizatorjev te akademije, ki je v vseh ozirih tako krasno izvršila, to j. brata Antona Buha, sestri Novak Šegovo in Mici Perkovo, ki so s svojo požrtvovalnostjo naštudirali telovadne točke in jim gre vsa čast in pohvala; zahvaliti se je tudi vsem telovadcem in telovadkam, ki so tudi dosti pripomogli k lepemu uspehu. Želimo še več takih akademij, ki kažejo resno in globoko delo Sokolstva. Zdravo!

Otomane

Najcenejši in najboljši modroce, feder-modroce, pat. divane in fotelje ter garniture Vam nudi

F. Sajovic,

Ljubljana, Stari trg 9

Gospodarske vesti

× Plenarna seja Zbornice za TOI se vrši v petek, dne 20. novembra t. l. ob 9. uri dopoldan v zborniški posvetovalnici Beethovnova ulica št. 10, I. nadst. Dnevni red: 1. Naznaila predsedstva; 2. Konstituiranje zborniških odborov in volitev funkcionarjev; 3. Določbe novega obrtnega zakona glede nastopa in izvrševanja obrtov; 4. Socialno-politične določbe novega obrtnega reda; 5. Odredbe o zaščiti domačega dela in podjetnosti v novem obrtnem redu ter naš gospodarski položaj; 6. Strokovne organizacije in položaj zbornice po novem obrtnem zakonu; 7. Slučajnosti. V svrhu pravilnega konstituiranja zbornice je udeležba na tej plenarni seji častna dolžnost vsakega zborniškega člana.

× Državni izvozni fond na Poljskem. Pri državnih gospodarskih banki v Varšavi je bil ustanovljen poseben izvozni fond, s katerim upravlja posebna izvozna komisija. Ta komisija ima nalog, da pospešuje izvoz iz Poljske in podpira one izvozne trditve, ki radi zmanjšane finančne sile zaostajajo v izvozu.

× Nemška težka industrija odpoveduje kolektivne pogodbe. Težka industrija v Porenju, Ruhrju in na Westfalskem je proglasila odpoved vseh kolektivnih pogodb s koncem t. m. V proglasu je naglašena namera težke industrije, da se bodo meze delavstvu znatno znižale. Na strani delavstva vlada velika panika in pričakovati je težkih konfliktov.

× Prodaja lesa se bo vršila potom pismene javne licitacije dne 11. decembra t. l. pri župnem referentu Sreskega načelstva v Prnjavoru. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg mila. — (Pogoj so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. novembra t. l. ponudbe glede dobave 40.000 kg portland-cementa, raznega železa in pločevine; do 30. novembra t. l. pa glede dobave 2700 komadov termalite opeke in 500 kg kremenčite moke.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 30. novembra t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov motik in 400 komadov lopat. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 3. decembra t. l. ponudbe glede dobave krogličnih ležajev.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 30. novembra t. l. ponudbe dobave gumijastih obel in 2 konjskih oprem. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 3. decembra t. l. ponudbe glede dobave 5500 kg plinskega olja.

(Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri strojnem oddelku iste direkcije.)

Dne 9. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu licitacija glede dobave 290 komadov kožuhov.

Stručna Zanatska Škola tekstilnog pletenja v Sarajevu razpisuje ofertalno licitacijo glede dobave strojev za pletilno industrijo za dan 10. decembra 1931. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri upravi omenjene šole.)

Dne 11. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri gradbenem oddelku te direkcije.)

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 16. decembra t. l. ponudbe glede dobave števecv.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Borzna poročila

dne 18. novembra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 18. novembra. Amsterdam 2267-18 do 2274-02, Bruselj 784-84 do 787-20, Curih 1098-45—1101-75, London 209-88—217-38, Newyork 5625-33—5642-33, Pariz 221-01—221-67, Praga 166-96—167-46, Trst 288-52—294-52.

Zagreb, 18. novembra. Amsterdam 2267-18 do 2274-02, Bruselj 784-84—787-20, London 209-88 do 210-70, Milan 288-52—289-42, Newyork 5647-33—5664-33, Newyork ček 5625-33—5642-33, Pariz 221-01—221-67, Praga 166-96—167-46, Zürich 1098-45—1101-75.

Curih, 18. novembra. Beograd 9-10, Pariz 20-1375, London 19-42, Newyork 514-50, Bruselj 71-40, Milan 26-5150, Madrid 43-50, Amsterdam 206-60, Berlin 121-20, Stockholm 107, Oslo 106-50, Copenhagen 106, Sofija 3-72, Praga 3-72, Praga 15-22, Varšava 57-50, Budimpešta 90-025.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 18. novembra. 7% Bler 61, 8% Bler 69, Stavbna 40, Ruše 125.

Zagreb, 18. novembra. 7% inv. pos. 61-50 d., voj. škoda ar. 274—276, kasa 274—276 (275), 4% agr. obv. 30—33, 7% Bler ar. 59-50—60, kasa 59-50—60 (60), 8% Bler ar. 67—67-50, kasa 67—67-50, 7% pos. hipot. b. 62-25 d., 6% begl. obv. 42-50—44.

Dunaj, 18. novembra. Bankvereln 12-70, Dunav-Sava-Jadran 12-98, Prioritete 96—, Trbovlje 26-75.

Žitna tržišča

Novi Sad, 18. novembra. Vse je neizpremenjeno. Tendence: neizpremenjena. Promet: 36 vagonov.

Budimpešta, 18. novembra. Tendence: ustaljena za pšenico — slaba za ostalo. Promet: sreden. — Pšenica: dec. 11-20—11-34 (11-28 do 11-29), mare 12-20—12-40 (12-34—12-35). — Rž: dec. 12-75—12-50, mare 13-68—13-80 (13-68 do 13-70). — Koruza: maj 14-07—14-12 (14-14 do 14-20).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence: še vedno slaba, promet: 5 vagonov bukovih drv.

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer
Četrtek, 19. novembra: Kir Janja. Gostovanje članov drame Narodnega pozorišta iz Beograda. Izven.
Petek, 20. novembra: Zaprt.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.
Četrtek, 19. novembra: Zaprt.
Petek, 20. novembra: Sneguročka. Red C.

»Kir Janja« prvič na slovenskem odru. Drevi vprizore na našem odru člani beogradske drame eno najboljših veseliger srbske literature »Kir Janja«, ki jo je v Molierovem duhu napisal Jovan St. Popović. V komediji nastopijo najizrazitejši predstavniki beogradske drame, med njimi kot režiser Plaović in v naslovni vlogi Kir Janja Gosić. Poleg teh imata še vlogi Arsenovičeva in Mikuličeva ter Dušanović, Marinković in Jovanović. Dejanje komedije se vrši v nekem mestu v Banatu. Ker bo to edino gostovanje beogradskega dramskega umetnikov v letošnji sezoni, še prav posebno opozarjamo na ta večer. Predstava je izven, veljajo nekoliko zvišane dramske cene.

Ob koncu prihodnjega tedna bo v naši drami premijera »Zapravljenec« v popolnoma novi zasedbi, inscenaciji in režiji.

Repertoar narodnega gledališča v Mariboru

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 19. novembra: »Kralj na Betajnovi«. Ab. C.
Petek, 20. novembra: Zaprt.

Ena izmed najboljših klasičnih oper je vsakakor Zellerjev »Pitčar«. Po desetletnem presledku se bo spet vprizorila v mariborskem gledališču in bo njena letošnja premijera v soboto 21. t. m. Pri tej operi se družijo melodiozna in izredno pristrčna muzika z zabavnim dejanjem in so ta svojstva pripomogla opereti, da se še danes drži z nezmanjšanimi uspehi na vseh operetnih in opernih odrih. Letošnje vprizoritev režira P. Rasberger, dirigira L. Herzog, plesne točke pa je nastudiral A. Harastović. Poleg celotnega operetnega ansambla bo nastopil tudi gledališki plesni zbor.

Sport

Sport doma in drugod

Deževno vreme ni prikladno za sportne prireditve. Prav nič čudnega ni, da vlada zategadelj v Ljubljani sportno mrtvilo. Naši večji klubi si ne upajo vabiti boljših klubov na gostovanje, ker morajo računati na sigurni deficit. Primorje in Ilirija sta nameravala v skupni režiji povabiti sofijskega »Levskega«, pogajanja pa niso uspela. Ilirija je dobila številne ponudbe od prvovrstnih budimpeštanskih klubov in dunajskih profesionalnih klubov. Pogoji so bili sicer večinoma prav ugodni, vendar pa naše razmere, z ozirom na vreme in splošno gospodarsko krizo nesprijemljivi. Med drugim sta se ponudila Ferencvaros in Vienna, ki sta zahtevala po 25.000 Din. Verujemo, da bi oba kluba privabila precejšnje število gledalcev, stroški pa najbrže ne bi bili kriti. Pri tej priliki se spomnjamo svoječasne izvajanje g. Čulafica v »Politiki«, kjer je izvajal, da ljubljanski klubi tekmo zime ne igrajo. Odgovorili smo, da so temu krive predvsem vremenske razmere v naših krajih. Da smo imeli popolnoma prav, dokazuje sedanje trajno deževje.

Upravni odbor lahkoatletskega saveza je na svoji seji obravnaval ljubljansko lahkoatletiko. Primorje je bilo kaznovano s trimesečno zabranjo nastopanja od 23. avgusta do 23. t. m., ker je na prvenstvu Ljubljane nastopilo z atletom Martinjem, ki je verificiran član Haška. Pred zaključkom seje je savezni blagajnik ugotovil, da niti Ilirija, niti Primorje nista poravnala svojih denarnih obveznosti — in promptno ju je savez črtal iz seznama svojega članstva. Ilirija je isti dan odposlala denar, ki pa do seje še ni bil v rokah saveza. — JLAS bo radi tega svojo odločitev umaknil, kakor je že letos storil s Primorjem, ki ga je zopet na novo sprejel.

Na isti seji je savez verificiral nove jugoslovanske rekorde, katere so postavili naši atleti v Atenah: na 400 m Tučan (Haška) 51'4, štafeta 4x100 m reprezentanca Jugoslavije (Novaković, Skok, Mioković, Buratović) 4'42, štafeta 4x400 m rep. Jugoslavije (Madjarevič, Nikhaz, Tučan, Mioković) 3:33'4, balkanska štafeta 800x400x200x100 m rep. Jugoslavije (Tučan, Nikhaz, Madjarevič, Skok) 3:33'8, disk helenski način dr. Narančić (Corcordia) 35'07 m.

Glavna skupščina JLAS bo 13. decembra. Tehn. referent JLAS g. Dobrin je bil na balkanskih igrah v Atenah odlikovan od grške vlade s Feniksovim redom II. stopnje.

Jesensko prvenstvo v zagrebškem I. razredu si je priborila Viktorija s 11 točkami iz sedmih tekem.

Na Dunaju vodi trenutno Admira s 15 točkami (score 26:8) pred Vienno s 14 točkami (24:11), ki pa je igrala eno tekmo manj. Sledi Wac s 13 točkami, ki ima dve tekmi manj.

Stanje tekmovanja za evropski pokal je po nedeljski tekmi Italija : Češkoslovaška naslednje: 1. Madjarska 5 točk, slede Češkoslovaška, Italija in Avstrija s po 4 točkami ter Švica z 1 točko.

V madjarskem prvenstvu vodijo: Ferencvaros 16 točk, Ujpest 15, Hungaria 13, Boesky 10 itd. Preteklo soboto in nedeljo se je na Dunaju vršil plavalni meeting, na katerem sta bila postavljena dva nova avstrijska rekorda. Štafeta EWASC v postavi Riedl, Svoboda, Staudinger, Keltcher je na 4x100 prosto dosegla čas 4:23'4, mešana štafeta istega kluba v postavi Berger, Koller, Keltcher pa na 3x100 mešana 3:37'8.

Argentinski tekač Zabala je zmagal na meetingu v Wiener-Neustadtu v teku na 5000 m s časom 15:15.



Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

T 73/31—3.

3214

Amortizacija.

Na prošnjo Hussein-bega Biščevića, kapetana v pok. v Bihaču, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj poziva, da uveljavi v teku 6 mesecev od izdaje tega razglašene svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: Hranilna knjižica Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani št. 37750 z vlogo Din 89.690 na ime Elva.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. V., dne 8. novembra 1931.

*

T 48/31—4.

3212

Amortizacija.

Na prošnjo tvrdke Weisz & Kolben, banke in menjalnice na Dunaju I., Mayseder-gasse, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj poziva, da uveljavi v teku 6 mesecev od izdaje tega razglašene svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: 4 kuponi 4 10 kom. št. 496681—90, „ 496691—700, „ 496701—10, „ 860421—30, 10 kup. po 1 kom. št. 18335, 18964, 18965, „ 18966, 83174, 83175, „ 83176, 83177, 178629, „ 178630.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. V., dne 8. novembra 1931.

*

E IV 349/31—16.

3208

Dražbeni oklic.

Dne 23. decembra 1931 dopoldne ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Studenci, vl. št. 278. Cenilna vrednost: 80.240 Din; najmanjši ponudke: 40.120 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 11. novembra 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisala se je nastopna firma: 1254. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 12. avgusta 1931. Besedilo: »Bradford«, tovarniško skladišče angleških in čeških tkanin Oskar Fischer, filijala Ljubljana.

Obratni predmet: tovarniško skladišče angleških in čeških tkanin.

Imetnik: Oskar Fischer, trgovec v Beogradu, Knez Mihajlova 9.

Tvrdka je podružnica pri beogradskem trgovačkem sudu protoliranega podjetja enakega imena.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 12. avgusta 1931. Firm. 718/31 — Rg. A VII 65/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah: 1255. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 19. avgusta 1931. Besedilo: Carl Pollak, d. d.

Izbrise se upravni svetnik Carl Pollak senjor, ker je svoje mesto odložil.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 19. avgusta 1931. Firm. 766 — Rg. B I 129/22.

*

1256. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 19. avgusta 1931. Besedilo: »Grom«, carinsko posredništvo in spedijski biro, družba z o. z.

Izbrise se prokura Peteana Joška.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 19. avgusta 1931. Firma 761 — Rg. C II 224/15.

Vpisi v zadržni register.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadržah: 1257. Sedež: Kostanjevica.

Dan vpisa: 10. novembra 1931. Besedilo: »Zadruga državnih službenika

za nabavo namirnice v Kostanjevici, r. z. z o. z.

Izbrisali so se izstopivši člani upravnega odbora: Jevšnik Ludvik, Achtschin Rudolf, Jurčec Ivan, Otorepec Franc in Zagorca Franc;

vpisali pa novoizvoljeni člani: Golob Franc, župnik v Kostanjevici; Majnik Ivan, kancelist v Kostanjevici; Goriup Ivan, višji davčni upravitelj v poklju v Kostanjevici; Jankovič Ana, vdova davčnega služitelja v Kostanjevici;

Majer Tomo, podšumar v Kostanjevici. Za podpis zadruge osobito v denarnih zadevah so opravičeni Golob Franc, Majnik Ivan in Gorjup Ivan.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 10. novembra 1931. Firm. 333/31 — Zadr. III 1/6.

*

1258. Sedež: Kranj.

Dan vpisa: 12. avgusta 1931. Besedilo: Kmetijska okrajna zadruga v Kranju, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Vpišejo se člani načelstva: Starman Valentin, posestnik, Suha 35; Triller Janez, posestnik, Grenc 21; Golmajer Vinko, posestnik, Kovor 22; Meršolj Ivan, posestnik, Kovor 25; Dolinar Valentin, posestnik, Forme 5, in Pilar Jernej, posestnik, Rupa pri Kranju.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 12. avgusta 1931. Firm. 728 — Zadr. IX 260/3.

*

1259. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 21. avgusta 1931. Besedilo: Delavska založba, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani.

Iz načelstva je izstopil Krošl Tone, nanovo pa so bili izvoljeni v načelstvo: Pitako Vilko, uradnik delavske zbornice v Ljubljani, Preželj Franc, dnevničar OUZD v Ljubljani, Čopova 1/I, Rozman Josko, strokovni tajnik v Ljubljani, Idrijska ul. 3.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 19. avgusta 1931. Firm. 769 — Zadr. VIII 307/9.

*

1260. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 22. avgusta 1931. Besedilo: »Jugrad«, jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Izbrise se član načelstva Budna Salvatore, vpiše pa član načelstva Budna Humbert v Ljubljani, Tavčarjeva ul. 3/III., ki je načelnikov namestnik.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 19. avgusta 1931. Firm. 762 — Zadr. IX 226/2.

*

1261. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 10. avgusta 1931. Besedilo: »Nova Jugometalija«, družba z o. z., za izdelovanje pločevinastih in kovinastih izdelkov.

Po sklepu občnega zbora z dne 1. avgusta 1931 se je družba razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorji so: dosedanjí poslovodja: Kobler Franc, Kovač Jakob in Vrhunec Valentin.

Likvidacijska firma: »Nova Jugometalija«, družba z o. z., za izdelovanje pločevinastih in kovinastih izdelkov v likvidaciji.

Po dva likvidatorja skupno podpisujeta likvidacijsko firmo, od katerih mora biti eden vedno likvidator Kobler Franc kot zastopnik večinskega družabnika.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 10. avgusta 1931. Firm. 747 — Rg. C III 140/7.

*

1262. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 5. oktobra 1931. Besedilo: Splošna delavska gospodarska zadruga »Železničarski dom«, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani.

Izbrise se člani načelstva Baznik Ivan in Ambrožič Josip, vpišeta pa člani načelstva: Šarc Peter, železniški nadzornik v p. v Ljubljani, Zalokarjeva ulica št. 12, in Zaviršek Anton, sprevodnik drž. železnic v Ljubljani, Ilirska ulica št. 20/II.

Ze vpisani član načelstva Pavlić Hinko je načelnik zadruge.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 3. oktobra 1931. Firm. 893 — Zadr. VI 273/18.

*

1263. Sedež: Predavro.

Dan vpisa: 27. oktobra 1931. Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Predavru, reg. zadruga z neomejeno zavezo.

Izbrise se član načelstva Dežela Ivan, vpiše pa član načelstva Šenk Janez, posestnik v Novi vasi št. 12.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. oktobra 1931. Firm. 920 — Zadr. III. 100/54.

1264. Sedež: Rateče-Planina.

Dan vpisa: 17. oktobra 1931. Besedilo: Mlekarska zadruga v Ratečah-Planici, reg. zadr. z omejeno zav. Iz načelstva je izstopil Kavalar Anton; vstopil pa je v načelstvo Oman Jakob, posestnik v Ratečah št. 75.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 17. oktobra 1931. Firm. 900 — Zadr. VIII 115/12.

*

1265. Sedež: Suhor.

Dan vpisa: 10. novembra 1931. Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Suhorju, r. z. z n. z.

Vpisalo se je v zadržnem registru, da so se pravila te zadruge izpremenila v §§ 16, 24 in 34 ter se § 16 glasi odslej:

Načelstvo obstoji iz načelnika in 4 odbor-nikov, katere izvoli občni zbor za tri leta. Obenem so se izbrisali načelstveni člani: Pavlovčič Jakob, Šukljek Marko, Pavlovčič Franc, Stariha Janez, Jelenič Štefan, vpisal pa se je novoizvoljeni član načelstva Petrač Anton, posestnik v Dragumliji vasi šte. 4.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 10. novembra 1931. Firm. 114/31 — Zadr. II 22/8.

Razglasi raznih uradov in oblastev

3204—3—2

Razglas

o drugi javni pisemni ponudbeni licitaciji za oddajo regulacijskih del na Dravi v občini Stojnei—Muretinec.

Tehnični razdelek pri sreskem načelstvu Maribor levi breg razpisuje po naročilu kralj. banske uprave Dravske banovine V. No. 110/52 z dne 19. oktobra 1931 za prevzem in izvršitev regulacijskih del na Dravi v občini Stojnei—Luretinci drugo javno pisemno ponudbeno licitacijo v skrajšanem roku

na dan 2. decembra 1931 ob enajstih dopoldne

v prostorih tehničnega razdelka soba št. 51/II. sreskega načelstva Maribor levi breg.

Pojasnila in očitni pripomočki se dobijo med uradnimi urami istotam.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih (tudi z besedami) na celotni uradno odmerjeni proračunski znesek, ki znaša 318.000.—

Podrobnosti razpisa o licitaciji za predmetna dela so razvidne iz razglašene »Službenih novinah« in na razglasnih deskah sreskih načelstev v Mariboru, Ptuj, Dol. Lendavi, Ljutomeru, Murski Soboti, Slovenjgradcu, Prevaljah, Celju, Vraždinu, Ljubljani, tehničnem oddelku kr. banske uprave v Ljubljani in Zagrebu ter pri mestnih načelstvih v Mariboru in Ptuj.

Sresko načelstvo Maribor levi breg, v Mariboru, dne 16. novembra 1931.

*

Št. 11.426/II.

3210

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje pisuje za na dan 23. novembra 1931 ob enajstih dopoldne

40.000 kg visokovrednega portland cementa.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 18. novembra 1931.

Razne objave

3206

Razglas.

Podpisani denarni zavodi so soglasno sklenili obrestovati izza 1. januarja 1932. naprej do nadaljnjega hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu, in sicer

po 5% vloge brez odpovedi, po 6% vloge proti odpovedi

ob celoletni kapitalizaciji.

Rentni davek plačujejo zavodi sami! Roki za dvig vlog so objavljeni na oglasni deski podpisanih denarnih zavodov.

Maribor, 14. novembra 1931.

Hranilnica Dravske banovine v Mariboru, Mesna hranilnica v Mariboru,

Posojilnica Maribor (Narodni dom), Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru, Gosposka ulica 23,

Štajerska hranilnica in posojilnica v Mariboru, Slomškov trg.

*

Objava.

Izgubil sem dovoljenje za zaposlenje v kraljevini Jugoslaviji na ime: Cigoj Anton, rodom iz Šturij pri Ajdovščini.

Proglasam ga za neveljavno.

Cigoj Anton, s. r.

3211

Al Jennings:

Pesnik in bandit

In kadar so potem ta bedna uničena bitja posegala po zadnjem sredstvu, da se kako v celici končajo, je moral spet spremljati zdravnika in mu jih je moral pomagati obupati v življenje. Skoraj slednjo noč je prišlo do takšnih samomorilnih poizkusov. In pogostokrat so se tudi povsem posrečili.

Ceprav je bila njegova služba v bolnici razmerna lahka, bi vendar najbrž ne bilo moglo nobeno delo tako zmrvti srca človeka, kakršen je bil Porter, kakor to neprestano srečavanje z najbolj vnebovpijočo bedo.

Pogostem je prihajal v poštni urad ter je ure in ure tiho sedel tam v nekem topem, nezasišanem brezupju. In še pozneje, še celo v najbolj veselih trenutkih svojih uspehov, ki jih je doživel v Newyorku, se ni mogel nikoli popolnoma rešiti teh strahotnih senc izza zidov jetnišnice.

Porter me je odpeljal v pisarno kazniškega duhovnika. Toda jaz nisem bil tam za rabo. Nisem se mogel pripraviti do tega, da bi začel pohajati v nedeljsko šolo. Kaplan me že takoj od prvega dne ni mogel videti. Bilo je v sredo popoldne in duhovnik je ravno šel z dvema jetnikoma skozi pisarno v svojo zasebno sobo. Eden teh dveh »izpreobrnjenec« je bil nemaren človek, nekakšen konjski tat, drugi je

39

bil po poklicu umetnik nekega najbolj klavnega varijeteja ter je bil svoji ženi prerezal vrat. Ne, to nista bila človeka moje vrste.

— Molili bomo, se je kaplan obrnil k meni.

— Jaz nimam nič proti temu, sem odvrnil.

S črnim pogledom se je ozrl vame ter ves bled od togote zakričal s svojim tenkim glasom:

— Kaj ne marate z nami moliti?

— Ne, s to družbo ne.

Črnc — konjski tat, človek, ki je ženi prerezal vrat, ter duhovnik so stopili v sobo. Kaplan je stal, jetnika pa sta se takoj vrgla na kolena ter začela s tožbami in jadicovanji klicati Boga.

Uro pozneje sem bil poklican pred ravnatelja, češ da sem bil nepokoren in nesramen. Toda on je obtožbo zavrnil.

— Če nočeš, ti ni treba moliti, zato ne sedi tu.

In odkazal mi je delo pri pošti. Billy Raidler, prav tako ropar z železnice kakor jaz, je bil prvi pisar v tem uradu. V tej svoji novi službi sem imel zelo veliko prostega časa ter sem bil prav blizu bolnice. Bill Porter, Raidler in jaz smo tedaj sklenili prijateljstvo, ki je trajalo do smrti, najprej do Porterjeve, potem do Raidlerjeve smrti.

Raidler je bil najbolj priljubljeni človek v kaznišnici. In za svojih banditskih dni je bil strah in trepet vsega indijanskega ozemlja. Pa je bil vendar tako vitek, plav fant in je imel glas mehak kakor kakšno dekle. Nikoli nisem poznal bolj zabavnega in bolj ljubeznivega človeka. Pri svoji zadnji borbi s poli-

cijo je izgubil tri prste na desni reki. Dve krogli sta ga zadeli v tilnik ter mu ranili hrbtenico, da ni mogel več hoditi pokonci.

Bill Porter je bil v ječi prav tako sam zase kakor svoj čas v Hondurasu v Mehiki. Prav redkokdaj se je približal kakšnemu človeku. Med njim in svetom je stal neprestopen zid. Nikomur ni bilo dano, da bi prodrl skozi ta zid, za katerim so se skrivale njegove misli, njegove nade in borbe. Zaradi tega so mu bili banditi pač ljubši od drugih ljudi, kajti banditi so pač vajeni tiste velike umetnosti: ne se vti-kati v zadeve drugih.

Billy Raidler, Porter in jaz smo v poštnem uradu preživeli marsikatero srečno uro sami med seboj. V tistih dneh sem spoznal novega Porterja, iz katerega je pozneje zrasel O. Henry, ki je znal delati čudeže, da so se vsi ljudje smejali ob njih.

Do tega odkritja sem prišel na svojevrsten način. Začel sem bil zapisovati spomine na svoje banditske dni. Vsakdo v kaznišnici se loti pisati kakšno zgodbo, vsakdo smatra svoje lastno življenje za nekakšno tragedijo, za neko nenavadno zanimivo pustolovščino. Jaz sem dal svojemu delu čudovit naslov. Raidler je bil ves iz sebe od navdušenja in ni mogel prehoviti mojega tekočega sloga.

»Jezdec prerije« so z divjo brzino drveli čez svet. Nekatera poglavja so obsegala do štirideset tisoč besed brez vsakršne poante, nekatera pa so premogla komaj po sedem stavkov in v njih ni bilo nič manj umorov kakor besed.



Jubilej sv. Elizabete

Na gradu Wartburgu imajo še danes sliko, ki kaže, kako so se sv. Elizabeti, ki jo je zaradi njene dobrotelosti njen soprog vedno ostro grajal, izpremenili darovi za reveže v cvetlice. — 11. novembra je preteklo 700 let, odkar je umrla sv. Elizabeta, grofica Turinska in Hesenska.

Borba proti banditom na Korziki

Borba proti banditom na otoku Korziki, ki jo je začela francoska vlada, se nadaljuje z vso silo. Vlada je poleg vojakov in orožnikov poslala na otok tudi močan oddelek mornarice, da podpre vojaško akcijo.

O uspehu borbe sodijo različni krogi v Parizu različno. Nekateri so mnenja, da je treba razločevati od tistih banditov, ki jim gre samo za čast, one, ki niso nič drugega kakor »navadna« tolovaji in tatovi. Te je res treba zatreči, druge pa naj puste v miru. Takšna ekspedicija pa, kakor jo je sedaj odpravila vlada na otok, bo prebivalstvo le razburila, ker žali njihov narodni ponos. Neki Korzičan, ki pa biva stalno v Parizu, je rekel: »Tukaj na kopnem se ne da shajati brez policije in kdor odda strel iz revolverja, tega takoj odpeljejo na policijo. Na Korziki pa poravnava ljudje take račune sami med seboj in ne rabijo za to niti orožnika niti sodnika in tudi vaši generali, ki jih sedaj pošiljate na otok, ne bodo nič opravili in ne bodo nič izpremenili. Vi lahko postreljate vse bandite, pa jih bo drugo leto zopet toliko, ker bo krvna osveta trajala od rodu do rodu.«

Dostej še niso ujeli nobenega voditelja banditov. Med 100 jetniki pa, ki so zaprti v mestu Ajaccio, je dosti sorodnikov iskanih in zasledovanih oseb. Te imajo zaprte, da brez skrbi pred maskevanjem lahko svobodno govorijo.

Na deželi pa postopajo vojaki zelo strogo. V neki vasi je poveljnik dal postaviti na trg strojnico, saj pa je odšel k županu. Temu je ukazal, naj ga spremlja v hišo nekega občinkega svetvalca, ki je bil »davkar« ubitega bandita Bartoli-ja, da preiščeta hišo. Župan pa ni hotel. »Vi,« je zaklical častnik, »ali greste, ali pa vas odstavim!« Župan se je iz strahu pred maskevanjem še vedno branil, dočim je njegova žena hujskala ljudi na vojake. Koncem koncev pa so v hišo omenjenega občinskega svetvalca vdrli s silo in mož se je dal mirno prijeti in odpeljati.

V nekem drugem kraju pa so se med preiskavo hiše začeli zbirati ljudje pred njo. Poveljnik je zagrozil, da jih bo s strojnimi pu-

škami vse dal postreliti, če bo padel iz vrst množice na vojake le en sam strel.

Hišo bandita Spade so obstrlevali z granatami, nato pa so vdrli vanjo. V hiši so našli pač banditovo mater in njegovega brata in njegovo drago, on sam pa je že zdavnaj pobegnil v hribe.

Narod, ki še nikdar ni videl belokožcev

Avstralski raziskovalec dr. Bosedow je na svojih potovanjih naletel na narod, ki še nikdar ni videl belokožcev. Ta narod živi v severnem delu notranje Avstralije in Bosedow je mnenja, da živi tam še več takih narodov. Ko so ti domačini zagledali dr. Bosedowa in njegove spremljevalce, so zbežali v svoje taborišče in so splezali na dreve kot opice, da bi se zavarovali pred belimi strahovci. Neznani nam narod stoji še na jako nizki kulturni stopinji. Ljudje ne poznajo obleke, žive pa samo od lova. Moške so krepki in visoki, so tudi silno močni in so prav spretni. Bosedow jih je opazoval, kako so naglo plezali po strmih pobočjih in ranjeno žival zasledujejo lahko cele ure. Hranijo se z ribami

in z mesom divjih živali, uživajo pa tudi kače. Poleg teh narodov v notranjosti Avstralije pa je našel dr. Bosedow tam tudi bogata ležišča raznih rud.

Kaj je v človeškem telesu?

V človeškem telesu (v normalnem) je toliko masti, da bi iz nje lahko nakuhali 7 kosov mila, iz železa pa, ki ga ima telo v sebi, bi lahko napravili srednjeveliki ključ. S sladkorjem bi si lahko osladili porcijo popoldanske kave. Če bi pa celo telo industrijsko izkoristili, bi dobili vrednost telesa: reci in piši: tri marke (okoli 60 dinarjev).

Nad 3000 milijonarjev

Državni urad za statistiko v Berlinu objavlja pregled premoženj, ki so bila podvržena davku l. 1928. Po tem pregledu je bilo l. 1928. v Nemčiji 3174 milijonarjev. Premoženj od 5 do 10 milijonov je bilo 131, nad 10 milijonov pa 49. Družb in podjetij, ki so razpolagala z milijoni, je bilo 5528, med temi 431 takih, katerih premoženje je bilo višje, kakor 10 milijonov.



Boji ob reki Noni.

Prva slika iz bojev v Mandžuriji. Po najnovejših vesteh zmagujejo Japonci.



Tanki in strojne puške proti banditom na Korziki

Francoski vojaki in orožniki so doslej polovili že nad 100 znanih banditov in jih zaprli.



Pes kot pomočnik za gluhe in slepe

V Nemčiji se je posrečilo psa izučiti tako, da vboga gospodarja samo na njegove znake.

11 gramov radija

V Johimovu so doslej pridobili 11 gramov radija v vrednosti 22 milijonov čeških kron. Letos so ga pridobili 8 in pol grama, kar pomeni znaten napredek. Takoj po vojni so ga namreč pridobivali le po 1 gram na leto. Večina radija prodajo v inozemstvo.

Prostitucija na Japonskem

V starih časih so uživale žene na Japonskem velike pravice in so bile možem popolnoma enakopravne. V 12. stoletju pa so žene na Japonskem svoj ugledni položaj izgubile, zlasti odkar se je začela tam širiti Konfucijeva vera, ki smatra ženske za najnižje in najmanj vredno živo bitje pod božjim solncem. Šele moderna doba je začela dvigati ugled žen tudi na Japonskem, vsaj med inteligenco. Danes tudi na Japonskem žene lahko študirajo in samo zdravnic je danes na Japonskem že nad 1500.

Jako slab pa je položaj japonskih žen, ki pripadajo »nižnjim« slojem, to pa zaradi silno razširjene prostitutke, ki jo ščiti sama država. Na Japonskem ga ni zakona proti trgovini s človeškim blagom in zato agenti lahko izvršujejo svojo trgovino čisto nemoteno.

Agenti iščejo »blago« po fabrikah, po predmestjih vlemest in na deželi. Za količkanj čedno, mlado dekle plačajo po 700—1000 dolarjev. Od tega denarja dobi 500 dolarjev agent, 100 dolarjev dobi dekle za obleko in nekaj dolarjev za pot. Par sto dolarjev pa dobe starši. Od trenutka prodaje naprej dekle ni več samo-sveje... To trgovino država trpi, ker ima od javnih hiš prav lepe dohodke.

Po uradnih podatkih je bilo leta 1920. na Japonskem 51.143 vpisanih deklet, ki jih je obiskalo 27.456.053 »gostov«, ti pa so plačali 118.252.050 jenov, to je v našem denarju okoli 3 in pol milijarde dinarjev. Od tega denarja so dobili polovico lastniki javnih hiš, eno četrtino pa so si pridržali kot odškodnino za stanovanje in hrano deklet. Ena četrtina pa so dobila dekleta, da si kupijo obleko, milo in podobne drobnarije, ki pa jih jim zopet prodajajo lastniki javnih hiš po oduševskih cenah. Zato so dekleta gospodarjem vedno »dolžne« in se ne morejo umakniti, dokler svojih dolgov ne poplačajo. Ena dekleta mora na leto sprejeti povprečno po 536 gostov.

Proti tem strahotam pa je začel v najnovejšem času odločno borbo kanadski duhovnik Hennigar in pridobil je za svoje naerhte že mnogo uglednih mož, da bo proti nesrečnemu izkoriščanju žensk nastopila tudi državna oblast.